

DUSETŲ KAZIMIERO BŪGOS GIMNAZIJA

2017-2018
IR
2018-2019
MOKSLO METŲ
UGDYMO PLANAS

Turinys

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS	3
1. MOKSLO METŲ TRUKMĖ. UGDYMO ORGANIZAVIMAS	4
2. GIMNAZIJOS UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMAS	5
3. MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS.....	7
4. PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS	8
5. MOKINIŲ MOKYMO SI KRŪVIO REGULIAVIMAS	11
6. MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ PAŽANGOS IR VERTINIMAS	12
6.1. 1-4 klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas	13
6.2. 5-8, I-IV gimnazijos klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas.....	14
7. MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ.....	15
8. NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS.....	17
9. UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS	18
10. UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS	19
11. MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS	19
12. GIMNAZIJOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS	20
13. LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS	21
14. UGDYMO TURINIO PLANAVIMO PRINCIPAI	21
15. INDIVIDUALIŲJŲ PROGRAMŲ RENGIMO PRINCIPAI.....	22
II SKYRIUS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS	23
1. UGDYMO ORGANIZAVIMAS	23
2. PRADINIO UGDYMO BENDROSIOS PROGRAMOS UGDYMO DALYKŲ, INTEGRUOJAMŲJŲ PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS	24
III. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS	26
1. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS .	26
2. MOKYMO SI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMAS.....	27
IV. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS	32
1. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS	32
2. UGDYMO SRIČIŲ DALYKŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS.....	33
V. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATSIRANDANČIŲ DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS	36
1. BENDROSIOS NUOSTATOS	36
2. PSICHOLOGINĖS, SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS, SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS, SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMAS	36
3. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS	37
4. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMAS.....	37
5. SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS	38
6. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMAS	38
VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS	38

PATVIRTINTA
Dusetų Kazimiero Būgos
gimnazijos direktoriaus
2017 m. rugpjūčio mėn. 31 d.
įsakymu Nr. V-27.

**DUSETŲ KAZIMIERO BŪGOS GIMNAZIJOS
2017-2018 IR 2018-2019 MOKSLO METŲ
UGDYMO PLANAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos ugdymo planas (toliau – ugdymo planas) reglamentuoja pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų (toliau – ugdymo programų) ir su šiomis programomis susijusių neformaliojo vaikų švietimo programų įgyvendinimą Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijoje. Ugdymo planas sudarytas vadovaujantis 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pradinio ugdymo programos bendrojo ugdymo plano, 2017-2018 ir 2018-2019 mokslo metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendrųjų ugdymo planų nuostatomis, skirtomis konkrečiai programai vykdyti, kitais teisės aktais.

2. Ugdymo plano tikslas – apibrėžti bendruosius ugdymo programų vykdymo reikalavimus, formuoti ugdymo turinį ir organizuoti procesą, kad kiekvienas mokinys pasiektų asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo(si) rezultatų ir įgytų mokymuisi visą gyvenimą būtinų bendrųjų ir dalykinių kompetencijų.

3. Ugdymo plano uždaviniai:

3.1. nurodyti pamokų skaičių, skirtą ugdymo programoms įgyvendinti;

3.2. nustatyti reikalavimus ugdymo procesui gimnazijoje organizuoti;

3.3. kurti ugdymo proceso dalyvių sąveiką (mokytojo ir mokinio, mokinio ir mokinio, mokyto ir mokymosi aplinkų) ugdymo(si) procese, siekiant personalizuoto ir savivaldaus mokymosi.

4. Ugdymo plano nuostatos ir principai:

4.1. formuojant mokyklos ugdymo turinį ir rengiant mokyklos ugdymo planą remiamasi mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo informacija, mokyklos veiklos įsivertinimo duomenimis, atsižvelgiama į turimas mokymo priemones, sąlygas ir lėšas.

4.2. ugdymo turinys formuojamas vadovaujantis demokratiškumo, prieinamumo, bendradarbiavimo, skaidrumo ir viešumo principais.

5. Ugdymo plane vartojamos sąvokos:

Dalyko modulis – apibrėžta, savarankiška ir kryptinga ugdymo programos dalis.

Kontrolinis darbas – žinių, gebėjimų, įgūdžių parodymas arba mokinio žinias, gebėjimus, įgūdžius patikrinantis ir formaliai vertinamas darbas, kuriam atlikti skiriama ne mažiau kaip 30 minučių.

Laikinoji grupė – mokinių grupė dalykui pagal modulį mokytis, diferencijuotai mokytis dalyko ar mokymosi pagalbai teikti.

Gimnazijos ugdymo planas – gimnazijoje vykdomų ugdymo programų įgyvendinimo aprašas, parengtas vadovaujantis Bendraisiais ugdymo planais.

Pamoka – pagrindinė nustatytos trukmės nepertraukiamo mokymosi organizavimo forma.

Specialioji pamoka – pamoka mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, skirta įgimtiems ar įgytiems sutrikimams kompensuoti, išskirtiniams asmens gabumams ugdyti.

Specialiosios pratybos – švietimo pagalbos teikimo forma mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, padedanti įveikti mokymosi sunkumus ir sutrikimus.

Kitos šiame ugdymo plane vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose švietimą reglamentuojančiuose teisės aktuose vartojamas sąvokas.

1. MOKSLO METŲ TRUKMĖ. UGDYMO ORGANIZAVIMAS

6. Ugdymo organizavimas:

6.1. Mokslo metai skirstomi pusmečiais¹;

6.2. 2017-2018 mokslo metai:

6.2.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2017 m. rugsėjo 1 d.

6.2.2. Ugdymo proceso trukmė 1-4 klasės mokiniams – 170 ugdymo dienų, 5-10, I-III gimnazijos klasės mokiniams – 181 ugdymo diena, IV gimnazijos klasės mokiniams – 166 ugdymo dienos.

6.2.3. Pusmečių trukmė²:

Klasės	I pusmetis			II pusmetis			Iš viso savaičių
	Prasideda	Baigiasi	Trukmė, (sav.)	Prasideda	Baigiasi	Trukmė, (sav.)	
1-4	2017-09-01	2018-01-19	17	2018-01-20	2018-05-31	17	34
5-IIIg					2018-06-15	19	36
IVg					2018-05-25	16	33

6.2.4. Mokiniamis skiriamos atostogos:

Atostogos	Klasės	Prasideda	Baigiasi
Rudens	visos	2017-10-30	2017-11-03
Žiemos (Kalėdų)	visos	2017-12-27	2018-01-03
Žiemos	visos	2018-02-19	2018-02-23
Pavasario (Velykų)	visos	2018-04-03	2018-04-06
Vasaros ³	1-4	2018-06-01	2018-08-31
	5-IIIg	2018-06-18	

6.2.5. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo ir mokslo ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.

6.3. 2018-2019 mokslo metai:

6.3.1. Mokslo metų ir ugdymo proceso pradžia – 2018 m. rugsėjo 1 d.

6.3.2. Ugdymo proceso trukmė 1-4 klasės mokiniams – 175 ugdymo dienos, 5-10, I-III gimnazijos klasės mokiniams – 185 ugdymo dienos, IV gimnazijos klasės mokiniams – 165 ugdymo dienos.

6.3.3. Pusmečių trukmė⁴:

Klasės	I pusmetis			II pusmetis			Iš viso savaičių
	Prasideda	Baigiasi	Trukmė, (sav.)	Prasideda	Baigiasi	Trukmė, (sav.)	
1-4	2018-09-01	2019-01-25	18	2019-01-26	2019-06-07	17	35
5-IIIg					2019-06-21	19	37
IVg					2019-05-24	15	33

6.3.4. Mokiniamis skiriamos atostogos:⁵

Atostogos	Klasės	Prasideda	Baigiasi
Rudens	visos	2018-10-29	2018-11-02
Žiemos (Kalėdų)	visos	2018-12-27	2019-01-02
Žiemos	visos	2019-02-18	2019-02-22

¹ Gimnazijos tarybos 2015 06 26 nutarimas. Prot. Nr. F-1.

² Gimnazijos direktoriaus 2017 06 15 įsakymas Nr. V-19 .

³ Ten pat.

⁴ Ten pat.

⁵ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

Pavasario (Velykų)	visos	2019-04-23	2019-04-26
Vasaros ¹	1-4	2019-06-10	2019-08-31
	5-IIIg	2019-06-25	

6.3.5. Vasaros atostogos IV gimnazijos klasės mokiniams skiriamos pasibaigus švietimo ir mokslo ministro nustatytai brandos egzaminų sesijai. Jos trunka iki 2019 m. rugpjūčio 31 d.

7. 2017-2018 mokslo metais 5 ugdymo dienos, suderintos su rajono savivaldybės administracija, skiriamos rugsėjo 1 d., spalio 5 d., gruodžio 22 d., gegužės 25 d. ir birželio 1 d. vyksiantiems renginiams.² Dėl kitų 5 dienų sprendimus priima rajono savivaldybė.

8. Jeigu gimnazijos IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ar įskaitą pavasario (Velykų) atostogų metu, atostogų diena, per kurią jis laiko egzaminą ar įskaitą, nukeliama į artimiausią darbo dieną po atostogų. Jeigu IV klasės mokinys laiko pasirinktą brandos egzaminą ugdymo proceso metu, jo pageidavimu gali būti suteikiama laisva diena prieš brandos egzaminą. Ši diena įskaičiuojama į ugdymo dienų skaičių.

9. Gimnazijos direktorius, esant aplinkybėms, keliančioms pavojų mokinių sveikatai ar gyvybei, ar paskelbus ekstremaliąją padėtį, priima sprendimus dėl ugdymo proceso koregavimo. Ekstremalioji padėtis – tai padėtis, kuri susidaro dėl kilusio ekstremalaus (gamtinio, techninio, ekologinio ar socialinio) įvykio ir kelia didelį pavojų žmonių gyvybei ar sveikatai, turtui, gamtai arba lemia žmonių žūtį, sužalojimą ar didelius turtinius nuostolius. Apie priimtus sprendimus direktorius informuoja savivaldybės vykdomąją instituciją ar jos įgaliotą asmenį.

10. Jei oro temperatūra 20 laipsnių šalčio ar žemesnė, į gimnaziją gali nevykti 1-5 klasių mokiniai, esant 25 laipsniams šalčio ar žemesnei temperatūrai – ir kitų klasių mokiniai. Šios dienos įskaičiuojamos į mokymosi dienų skaičių, į dienyną įrašoma „Pamoka nevyko dėl šalčių“. Ugdymo procesas, atvykusiems į mokyklą mokiniams, vykdomas. Mokiniams, neatvykusiems į mokyklą, mokymuisi reikalinga informacija skelbiama mokyklos internetinėje svetainėje ir / arba elektroniame dienyne.

2. GIMNAZIJOS UGDYMO TURINIO ĮGYVENDINIMAS

11. Gimnazijos ugdymo turinys formuojamas pagal gimnazijos tikslus, konkrečius mokinių ugdymo(si) poreikius ir įgyvendinamas vadovaujantis Pradinio, pagrindinio, vidurinio ugdymo programų aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1309 „Dėl Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašo patvirtinimo“ (toliau – Ugdymo programų aprašas), Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Pagrindinio ugdymo bendrosios programos), Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, patvirtintomis Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-269 „Dėl Vidurinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“ (toliau – Vidurinio ugdymo bendrosios programos), Geros mokyklos koncepcija, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2015 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. V-1308 „Dėl Geros mokyklos koncepcijos patvirtinimo“ (toliau – Geros mokyklos koncepcija), Bendraisiais ugdymo planais, Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. birželio 28 d. įsakymu Nr. V-1049 „Dėl Mokymosi pagal formaliojo švietimo programas (išskyrus aukštojo mokslo studijų programas) formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašas) ir kt.

¹ Gimnazijos direktoriaus 2017 06 15 įsakymas Nr. V-19 .

² Gimnazijos tarybos 2017 06 26 nutarimas. Prot. Nr. F-1.

12. Gimnazija, formuodama ugdymo turinį ir rengdama ugdymo planą, remiasi švietimo stebėsenos, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ugdymo procese duomenimis ir informacija, nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimo, nacionalinių ir tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rezultatais, mokyklos veiklos įsivertinimo ir išorinio vertinimo duomenimis.

13. Mokiniais, be privalomojo ugdymo turinio dalykų, gimnazija siūlo pasirinkti pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, kurių turinį nustato švietimo ir mokslo ministro patvirtintos ir (arba) mokyklos parengtos ir mokyklos vadovo patvirtintos programos. Gimnazija, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“.

14. Atsiradus bendruosiuose ugdymo planuose ir šiame plane nenumatytiems atvejams, gimnazija ugdymo proceso metu koreguoja gimnazijos ugdymo planą arba mokinio individualų ugdymo planą, atsižvelgdama į mokymo lėšas ir išlaikydama minimalų pamokų skaičių dalykų bendrosioms programoms įgyvendinti.

15. Pagrindinė ugdymo proceso organizavimo forma – pamoka. Pamokos trukmė 1 klasėje – 35 min., 2-8 ir I-IV gimnazijos klasėse – 45 min.

16. Gimnazijoje mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas fiksuojamas elektroniniame dienynė (toliau – dienynė), vadovaujantis Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos elektroninio dienyno tvarkymo nuostatais, patvirtintais gimnazijos direktoriaus 2012 m. rugsėjo 5 d. įsakymu Nr. V-161.

17. Švietimo pagalbą gimnazijoje teikia socialinis pedagogas, psichologas, logopedas ir specialusis pedagogas. Šių darbuotojų darbo grafiką tvirtina gimnazijos direktorius iki rugsėjo 5 d. Specialiųjų pratybų, konsultacijų laiką su mokomųjų dalykų mokytojais, mokiniais ir jų tėvais (globėjais, rūpintojais), specialistai suderina individualiai.¹

18. Vadovėliai ir kitos mokymo(si) priemonės pasirenkamos ir įsigyjamos vadovaujantis Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos aprūpinimo bendrojo lavinimo dalykų vadovėliais ir mokymo priemonėmis tvarkos aprašu, patvirtintu gimnazijos direktoriaus 2010 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. V-48.

19. Pamokos, skirtos mokinių ugdymo(si) poreikiams tenkinti, gali būti naudojamos:

19.1. individualioms ir grupinėms konsultacijoms, mokymosi pagalbai teikti (pvz., gabiems mokiniams, mokiniams, turintiems mokymosi sunkumų, esant žemiems mokymosi pasiekimams);

19.2. mokinio pasirinktiems dalykams, dalykų moduliams mokytis;

19.3. ugdymui diferencijuoti;

19.4. projektinei, kūrybinei ir kitai mokinių ugdomajai veiklai (pvz. techninei kūrybinei, gamtamokslinio tyrinėjimo ir eksperimentavimo skaitymo gebėjimų ugdymo ir kt.), padedančiai siekti Bendrosios programos tikslų;

19.5. gimnazijos pasirinktoms prevencinėms ir kitoms programoms įgyvendinti,

19.6. ruošimuisi konkursams, olimpiadoms, renginiams;

19.7. antrajai užsienio kalbai mokytis 5-8, I-II gimnazijos klasėse, jeigu mokoma dviejų kalbų – rusų ir prancūzų.

19.8. Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrajai programai, patvirtintai Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“ (toliau – Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa), ir Žmogaus saugos bendrajai programai, patvirtintai Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159 „Dėl Žmogaus saugos bendrosios programos patvirtinimo“ (toliau – Žmogaus saugos bendroji programa), įgyvendinti.

20. Mokytojai, organizuodami ugdymo procesą, gali intensyvinti dalykų mokymą per dieną, savaitę, mokslo metus ar nustatyti kitokią mokymosi periodą. Intensyvinant mokymąsi:

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

20.1. per dieną dalykui mokytis galima skirti ne vieną, o keletą viena po kitos vykstančių pamokų, taip sudarant sąlygas organizuoti eksperimentus gamtos mokslų pamokose, projektinius darbus ir kt.;

20.2. pamokas numatyti ne po vieną kiekvienai dienai, bet po daugiau tik keletui savaitės dienų;

20.3. per mokslo metus tam tikrą laikotarpį, pavyzdžiui, antrąjį pusmetį ar pan., dalyko mokytis rekomenduojama intensyviau.

20.4. Sprendimus dėl dalykų mokymo intensyvinimo, įvertinusi mokomųjų dalykų metodinių grupių siūlymus, priima metodinė taryba.¹

3. MOKINIO GEROVĖS UŽTIKRINIMAS IR SVEIKATOS UGDYMAS

21. Gimnazija, įgyvendindama pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas sudaro sąlygas mokiniui mokytis mokinių, mokinių ir mokytojų, kitų mokyklos darbuotojų pagarba vienas kitam grįstoje psichologiškai, dvasiškai ir fiziškai sveikoje ir saugioje aplinkoje, užtikrina tinkamą ir savalaikį reagavimą į patyčių ir smurto apraiškas. Mokiniui saugia ir palankia ugdymosi aplinka rūpinasi ir mokinio gerovės užtikrinimo klausimus sprendžia gimnazijos vaiko gerovės komisija, kuri vadovaujasi Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. balandžio 11 d. įsakymu Nr. V-579 „Dėl Mokyklos vaiko gerovės komisijos sudarymo ir jos darbo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

22. Gimnazija, įgyvendindama ugdymo turinį, organizuoja kryptingas sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencines veiklas: pasirenka nuoseklią ir ilgalaikę socialines ir emocines kompetencijas ugdančią prevencinę programą, apimančią patyčių, smurto, alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevenciją, sveikos gyvensenos skatinimą ir sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui nuolat joje dalyvauti, įgyvendindama Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijas, patvirtintas Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2017 m. kovo 2 d. įsakymu Nr. V-190 „Dėl Smurto prevencijos įgyvendinimo mokyklose rekomendacijų patvirtinimo“.

23. Gimnazija numato dalyvauti prevencinėse programose: priešmokykliniam ir pradiniam ugdymui – „Zipio draugai“, LIONS QUEST prevencijos programose: V-VIII klasėms – „Paauglystės kryžkelės“, IX-XII klasėms – „Raktai į sėkmę“.

24. Mokytojai sveikos gyvensenos stiprinimo ir prevencines veiklas įgyvendina:

24.1. integruodami į privalomųjų dalykų turinį;

24.2. per neformaliojo švietimo veiklas;

24.3. per klasių veiklas.²

25. Gimnazija sudaro galimybes kiekvieną dieną užsiimti fiziškai aktyvia veikla, kuri praplečia kūno kultūros pamokų turinį: šiltuoju metų laiku mokyklos kieme, stadione, o šaltuoju – sporto salėje per pertraukas:

25.1. 1-4 klasės po 3 pamokų;

25.2. 5-8 klasės po 4 pamokų;

25.3. gimnazijos I-IV klasės po 3 pamokų.³

26. Gimnazija, įgyvendindama ugdymo turinį, vadovaujasi Lietuvos higienos norma HN 21:2017 „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“, patvirtinta Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-773 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 21:2017. „Mokykla, vykdanči bendrojo ugdymo programas. Bendrieji sveikatos saugos reikalavimai“ (toliau – Higienos norma).

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

³ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

27. Į gimnazijos ugdymo turinį integruojama Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai programos patvirtinimo“ (toliau – sveikatos programa). Programos vykdymas integruojamas į dalykų turinį, neformaliojo švietimo ir klasės auklėtojo veiklą bei įgyvendinamas vykdant visuomenės sveikatos specialisto parengtą planą.¹ Integravimo nuostatos nurodytos šio ugdymo plano 86-93 punktuose.

28. Gimnazija planuoja ir organizuoja kryptingus sveikos gyvensenos, sveikatos saugojimo ir stiprinimo renginius.

4. PAŽINTINIŲ, KULTŪRINIŲ, SOCIALINIŲ IR PILIETINIŲ VEIKLŲ PLĖTOJIMAS

29. Gimnazija, siekdama nuosekliai ugdyti mokinių kompetencijas, mokyklos ugdymo turinyje susieja formaliąsias socialinio ugdymo pamokas (istorija, geografija, pilietinis ugdymas) su neformaliosiomis praktinėmis veiklomis:

29.1. pažintinėmis ir kultūrinėmis veiklomis, sudarydama galimybes mokiniams lankytis muziejų, bibliotekų organizuojamose programose ir renginiuose. Mokiniai, dalyvaudami šiose veiklose, turi turėti kūrybines galimybes gilinti savo žinias, tobulinti pažintines kompetencijas ir ugdytis vertybines nuostatas;

29.2. skatinančiomis pilietinį įsitraukimą, ugdančiomis gebėjimą priimti sprendimus ir motyvaciją dalyvauti mokyklos ir vietos bendruomenės veiklose. Šios veiklos turi padėti mokiniams teorines pilietiškumo žinias įprasminti praktinėje ar projektinėje veikloje, bendradarbiaujant su įvairiomis vaikų ir jaunimo organizacijomis, interesų grupėmis, valdžios ir savivaldos institucijomis;

29.3. padedančiomis mokiniams ugdytis medijų ir informacinį raštingumą;

29.4. socialinėmis veiklomis, padedančiomis mokiniams ugdytis pagarbos, rūpinimosi, pagalbos kitam ir kitokiam vertybines nuostatas. Šios veiklos sudaro galimybes mokiniui ugdytis praktines socialines kompetencijas, įgyjant realios globos patirties.

30. Mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma, sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis.

31. Gimnazija, atsižvelgdama į Pagrindinio ir Vidurinio ugdymo bendrosiose programose numatytą turinį ir pasiekimus, mokinių amžių pažintinei kultūrinei veiklai skiria ne mažiau kaip 10 ugdymo dienų. Veikla siejama ne tik su gimnazijos ugdymo tikslais, bet ir su mokinių mokymosi poreikiais. Ši veikla organizuojama ne tik gimnazijoje, bet ir kitose aplinkose: pavyzdžiui, muziejuose, atviros prieigos centruose, virtualiosiose mokymosi aplinkose.

32. Mokymosi dienų, skiriamų pažintinei ir kultūrinei veiklai, sporto, praktinei, socialinei, prevencinei veiklai, organizavimas:²

32.1. dalį pamokų gimnazija organizuoja bendrus renginius, kuriuose dalyvauja visi mokiniai. Renginių planą sudaro klasių auklėtojų metodinė grupė, jį tvirtina gimnazijos direktorius iki rugsėjo 10 dienos;

32.2. kitą dalį pamokų organizuoja klasės ar jų grupės pagal savo veiklos planus (išvykos, ekskursijos, pažintys su darbo pasauliu, konkursai, varžybos, konferencijos, profesinio informavimo, karjeros planavimo, darnaus vystymosi ir kiti projektai bendradarbiaujant su šalies muziejais, teatrais, bibliotekomis, kultūros centrais ir kitomis įstaigomis ir pan.);

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4. Gimnazijos tarybos 2015 06 26 nutarimas. Prot. Nr. F-1.

32.3. per tas pamokas ar dienas mokinių ugdymas vykdomas pagal atskirą direktoriaus įsakymą. Mokytojai veiklą fiksuoja elektroninio dienyno langelyje „Pamokos tema“, įrašant „Pažintinė ir kultūrinė veikla. ... (data) gimnazijos direktoriaus įsakymas Nr. ...“

33. Planuojamos pažintinės ir kultūrinės veiklos dienos, gimnazijos švenčių, valstybinių švenčių, atmintinų dienų minėjimai 2017-2018 m. m.¹

Pažintinės kultūrinės veiklos diena	Klasė / Trukmė					
	1-4	5-8	I	II	III	IV
Mokslo ir žinių diena. Rugsėjo 1-osios šventė.	09-01 1 diena					
Europos kalbos diena	09-26 1 pamoka		09-26 3 pamokos		09-26 1 pamoka	
Tarptautinė Mokytojų diena.	10-06 1 diena					
Gimnazijos vardo diena. Kazimiero Būgos 138-osios metinės	11-24 1 pamoka	11-24 2 pamokos				
Pasiruošimas Šv. Kalėdoms „Švenčių belaukiant“	Gruodis 1 diena					
Naujametis karnavalas	12 -22 1 diena					
Sausio 13-osios minėjimas	01-13 1 pamoka	01-13 2 pamokos				
Studijų mugė 2018	—			02 03 1 diena		
Metų knygos rinkimai	Vasaris 2 pamokos		—			
Vasario 16-osios minėjimas	02-15 2 pamokos	—				
Šimtadienio šventė	—			02-23 1 diena		
Karjeros diena	—	Vasaris 2 pamokos		Vasaris 2 pamokos		
Kaziuko mugė	Kovas 1 pamoka	Kovas 1 pamoka		Kovas 1 diena	Kovas 1 pamoka	
Kovo 11-osios minėjimas	03-10 2 pamokos					
Akcija Lietuvos tūkstantmečiui. „Kaip mes pavasarį žadinome...“	Kovas 1 diena					
Žemės diena	Balandis 1 pamoka		Balandis 2 pamokos			
Padėkos diena	Balandis	Balandis				

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

	1 pamoka	2 pamokos				
Šventė Motinos diena	Gegužė 2 pamokos					
Paskutinio skambučio šventė	05 24 3 pamokos			05 24 1 diena		
Pažintinės klasių išvykos, ekskursijos, žygiai, edukacinės kelionės	Spalis, lapkritis, gegužė, birželis 2 dienos					
Vaikų gynimo diena	—	06-01 1 diena				—
Atvirų durų dienos tėvų darbovietėse.	—	Birželis 2 dienos				—
Iš viso:	7 dienos ir 17 pamokų	10 dienų ir 9 pa- mokos	10 dienų ir 10 pamokų	11 dienų 10 pamo- kų	13 dienų ir 15 pamokų	10 dienų ir 15 pa- mokų

Pastaba: konkreti veiklos/dienos data derinama su brandos egzaminų ir pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo datomis.

34. Pagal pagrindinio ugdymo programą privaloma socialinė-pilietinė veikla, kuriai skiriama ne mažiau kaip 10 valandų (pamokų) per mokslo metus.

35. Pilietinės veiklos organizavimo kryptys:

35.1. Pilietinė:

35.1.1. aktyvi veikla gimnazijos savivaldoje;

35.1.2. pilietinių iniciatyvų (Dusetų kapinių tvarkymo, valstybinių švenčių ir atmintinų datų mokykloje paminėjimo) organizavimas/aktyvus dalyvavimas;

35.1.3. aktyvus dalyvavimas Tarptautinės komisijos nacių ir sovietinio okupacinių režimų nusikaltimams Lietuvoje įvertinti ir kitų institucijų organizuojamose akcijose bei renginiuose.

35.2. Ekologinė-aplinkosauginė veikla:

35.2.1. aktyvus dalyvavimas ekologinėje akcijoje „DAROM“;

35.2.2. klasės aplinkos puoselėjimas ir tvarkymas.

35.3. Socialinė ir savanoriška veikla:

35.3.1. gimnazijos renginių, sportinių varžybų organizavimas;

35.3.2. pagalba mokyklos bibliotekoje;

35.3.3. budėjimas per gimnazijos renginius;

35.3.4. gimnazijos stendų ruošimas;

35.3.5. pagalba klasės auklėtojui, tvarkant klasės dokumentaciją (statistinių suvestinių rengimas ir kt.);

35.3.6. dalyvavimas mokyklos interjero atnaujinime, svetingos aplinkos kūrime;

35.3.7. dalyvavimas prevenciniuose, socialiniuose, profesinio orientavimo renginiuose;

35.3.8. savanoriškas darbas nevyriausybinėse organizacijose, dalyvavimas labdaros akcijose („Maisto bankas“, „Maltiečių sriuba“ ir kt.);

35.4. pagalba draugui, turinčiam mokymosi, bendravimo ar kitokių problemų.

36. Socialinės-pilietinės veiklos organizavimo principai:

36.1. mokinių veiklą koordinuoja gimnazijos socialinis pedagogas;

36.2. veiklą organizuoja visi mokyklos darbuotojai: administracija, švietimo pagalbos specialistai, klasių auklėtojai, dalykų mokytojai, bibliotekos vedėja;

36.3. klasės auklėtojas vykdo veiklos apskaitą ir kontrolę;

36.3.1. fiksuoja valandas elektroniniame dienyne skiltyje „Klasės veiklos“ (perkelia iš Apskaitos lapo);

36.3.2. iki gegužės 1 d., peržiūri auklėtinių veiklos suvestinę, mokinių apskaitos lapus ir gimnazistus, nesurinkusius reikiamo socialinės veiklos valandų skaičiaus, pasitaręs su socialiniu pedagogu, nukreipia atlikti tuo metu gimnazijai svarbią socialinę veiklą.

36.4. veiklos atlikimą už gimnazijos ribų patvirtina atitinkama institucija, pateikdama raštą su atsakingo asmens parašu ir antspaudu.¹

5. MOKINIŲ MOKYMOSI KRŪVIO REGULIAVIMAS

37. Siekiant tausoti mokinio sveikatą, gimnazijoje atliekama nuosekli mokinių mokymosi krūvio stebėseną.

38. Gimnazijos administracija, bendradarbiaudama su klasių auklėtojų metodine grupe:²

38.1. organizuoja mokytojų bendradarbiavimą, skatina ugdymo turinio integravimą, sprendžia mokinių mokymosi krūvio optimizavimo klausimus;

38.2. sudarydamas pamokų tvarkaraštį siekia, kad mokiniui mokymosi krūvis per savaitę būtų optimalus ir paskirstytas proporcingai, penktadienį numato mažiau pamokų nei kitomis savaitės dienomis.

38.3. užtikrina, kad mokiniui, kuris mokosi pagal pagrindinio ir vidurinio ugdymo programą, nebūtų daugiau kaip 7 pamokos per dieną;

38.4. užtikrina, kad 5 klasės mokiniams būtų skiriamas minimalus privalomų pamokų skaičius. 5-8, I-II gimnazijos klasių mokiniams didesnis už minimalų privalomų pamokų skaičius dalykams, pasirenkamiesiems dalykams, dalykų moduliams mokytis skiriamas suderinus su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) – jie pasirašo ateinančių mokslo metų mokinių ugdymo poreikių tyrimo anketose (žr. 5 ir 6 priedus). Rekomenduojamas maksimalus pamokų skaičius per savaitę gali būti ne daugiau nei 10 procentų didesnis už minimalų mokiniui skiriamų pamokų skaičių, nurodytą šio ugdymo plano 150 punkte.

39. Klasėje dirbantys mokytojai:

39.1. derina tarp savęs namų darbų apimtis ir kontrolinių darbų atlikimo datas;

39.2. derina tarpusavyje namų darbų skyrimą.

40. Kontrolinių darbų skyrimas:³

40.1. mokiniams per dieną negali būti skiriama daugiau kaip vienas kontrolinis darbas;

40.2. apie kontrolinį darbą mokytojai mokinius privalo informuoti ne vėliau kaip prieš savaitę. Su mokiniais aptariama kontrolinio darbo tikslai, jo struktūra, vertinimas;

40.3. mokytojai kontrolinių darbų laiką derina su mokiniais ir tarpusavyje, jį fiksuoja elektroniniame dienyne ne vėliau kaip prieš savaitę. Dėl svarbių priežasčių mokytojai, suderinę su mokiniais, turi teisę kontrolinio darbo datą keisti;

40.4. kontroliniai darbai neskiriami pirmąją dieną po mokinių atostogų, nerekomenduojami po šventinių dienų.

40.5. mokytojai kontrolinio darbo rezultatus mokiniams pristato ne vėliau kaip per 2 savaites;

40.6. mokinys, dėl ligos ar kitų svarbių priežasčių nedalyvavęs kontroliniame darbe, turi teisę atsiskaityti sutartu su mokytoju laiku.

41. Gimnazija užtikrina, kad namų darbai:

41.1. atitiktų mokinio galias;

41.2. būtų naudingi grįžtamajai informacijai apie mokinio mokymąsi gauti, tolesniam mokymuisi;

41.3. nebūtų skiriami atostogoms;

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4

³ Mokytojų tarybos 2008 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

41.4. nebūtų skirti dėl įvairių priežasčių neįvykusių pamokų turiniui įgyvendinti.

42. Mokiniais, kurie mokosi pagal pagrindinio ugdymo programą ir negali tinkamai atlikti namų darbų dėl nepalankių socialinių ekonominių kultūrinių sąlygų namuose, sudaromos sąlygos juos atlikti gimnazijos bibliotekos skaitykloje arba jie nukreipiami į Dusetų vaikų dienos centrą.¹

43. Mokinys gimnazijos direktoriaus įsakymu gali būti atleidžiamas nuo pamokų tų dalykų, kurių jis yra nacionalinių ar tarptautinių olimpiadų, konkursų per einamuosius mokslo metus nugalėtojas: nuo dailės, muzikos, šokio, kūno kultūros, išimties atvejais – ir nuo kitų dalykų pamokų (ar jų dalies) lankymo, jei jis mokosi neformaliojo vaikų švietimo ir formalųjį švietimą papildančio ugdymo mokyklose pagal atitinkamas formalųjį švietimą papildančio ugdymo programas (ar yra jas baigęs) ar kitas neformaliojo vaikų švietimo programas. Sprendimas priimamas dalyko, nuo kurio pamokų mokinys atleidžiamas, mokytojui susipažinus su formalųjį švietimą papildančio ugdymo ar neformaliojo vaikų švietimo programomis. Šių programų turinys turi derėti su bendrųjų programų turiniu.

44. Mokinys, atleistas nuo atitinkamų menų ar sporto srities dalykų pamokų, jų metu gali užsiimti kita veikla arba mokytis individualiai. Gimnazija užtikrina nuo pamokų atleistų mokinių saugumą ir užimtumą. Kai šios pamokos pagal pamokų tvarkaraštį yra pirmosios ar paskutinės, už mokinių saugumą atsako tėvai (globėjai, rūpintojai). Apie tai gimnazija informuoja tėvus.

45. Mokiniai, besimokantys meno ir sporto mokyklose nuo privalomų muzikos, kūno kultūros ir dailės pamokų lankymo neatleidžiami,² pažangos ir pasiekimų įvertinimai, gauti meno ir sporto mokyklose – neįskaitomi.³

6. MOKINIŲ MOKYMO SI PASIEKIMŲ PAŽANGOS IR VERTINIMAS

46. Mokinių mokymosi pasiekimų ir pažangos vertinimas yra gimnazijos ugdymo turinio dalis ir derinami su keliamais ugdymo tikslais. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą vadovaujama Ugdymo programų aprašu, Pagrindinio ugdymo ir Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Nuosekliojo mokymosi pagal bendrojo ugdymo programas tvarkos aprašu, gimnazijos Mokinių pažangos ir pasiekimų tvarkos aprašu, patvirtintu 2013 m. kovo 18 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-49 ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimą.

47. Mokinio pasiekimams ir pažangai vertinti galimi įvairūs būdai ir priemonės: pažymiai (10 balų vertinimo sistema), komentarai, kaupiamieji taškai, aplankas (e. portfelis, e. aplankas), mokymosi pasiekimų aprašai, mokinio charakteristikos, mokinio sėkmės istorijos, į(si)vertinimas, aprašomasis vertinimas ir kt.

48. Gimnazijos ugdymo procese derinamas formuojamasis, diagnostinis ir apibendrinamasis vertinimas.

49. Formuojamojo vertinimo paskirtis – padėti mokiniui mokytis, teikti ir gauti grįžtamąjį ryšį, stebėti daromą pažangą, suteikti pagalbą laiku, siekiant pagerinti mokinio pasiekimus.

Gimnazija individualios mokinio pažangos stebėjimui naudoja nacionalinių mokinių pasiekimų patikrinimų duomenis. Mokytojai gali kurti bei taikyti ir kitus ir stebėjimo įrankius.

Individualios mokinio pažangos paskirtis – stebėti, ar mokinio įgytų kompetencijų lygis optimalus, atitinkantis jam keliamus tikslus ir jo individualias galias, siekius bei patirtį, ar mokinys nuolat ir nuosekliai išmoksta naujų ir sudėtingesnių dalykų, įgyja naujų gebėjimų, tvirtesnių vertybinių nuostatų; ieškoti būdų, kaip skatinti mokinio savistabą, atkaklumą, savo veiklos / mokymosi į(si)vertinimą ir tobulinimą.

Individualios mokinio pažangos vertinime dalyvauja pats mokinys, jo tėvai (globėjai, rūpintojai), ugdantys mokytojai ir kiti švietimo specialistai. Atsižvelgiant į vertinimo informaciją, koreguojamas mokinio mokymasis.

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2011 06 09 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

³ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

50. Diagnostinis vertinimas turi padėti nustatyti mokinio pasiekimus ir pažangą tam tikro mokymosi etapo pradžioje ir pabaigoje, kad būtų galima numatyti tolesnio mokymosi žingsnius, suteikti mokymosi pagalbą sunkumams įveikti.

51. Mokinių pasiekimų patikrinimas diagnostikos tikslais prieš mokymą ir mokymo procese atliekamas reguliariai, kaip reikia pagal dalyko mokymosi logiką ir gimnazijos susitarimus: mokiniai atlieka kontrolinius darbus ar kitas vertinimo užduotis, kurios parodo tam tikro laikotarpio pasiekimus, yra įvertinamos sutartine forma (pažymiais ar kaupiamaisiais balais ir kt.). Atliekant diagnostinį vertinimą, gali būti atsižvelgiama į formuojamojo vertinimo metu surinktą informaciją. Diagnostinio vertinimo informacija remiamasi, analizuojant mokinių pažangą ir poreikius, keliant tolesnius mokymo ir mokymosi tikslus.

52. Mokinių pasiekimai baigiantis ugdymo laikotarpiui apibendrinami atsižvelgiant į bendrosiose programose pateiktus mokinių pasiekimų lygių požymių aprašymus ir įvertinami 10 balų sistemos pažymiais ar įrašu „įskaityta“, „neįskaityta“ arba „atleista“. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir gimnazijos direktoriaus įsakymą.

53. Ugdymo laikotarpio (pusmečio) pabaigoje mokinio ugdymo pasiekimus / rezultatus apibendrina ir fiksuoja jį ugdęs dalyko mokytojas arba kitas teisės aktais nustatytas asmuo, atsižvelgiant į atitinkame ugdymo laikotarpyje gautus įvertinimus, susietus su numatytais pasiekimais bendrosiose programose. Vertinimo kriterijai mokinio pasiekimams įvertinti turi būti susieti su bendrosiose programose konkretaus dalyko aprašytais vertinimo aprašais ir žinomi besimokančiajam.

54. Rajono savivaldybės arba gimnazijos direktoriaus sprendimu gimnazija dalyvauja Nacionaliniame mokinių pasiekimų patikrinime. Mokinio pasiekimų rezultatai neįskaičiuojami į ugdymo laikotarpio (trimestro, pusmečio) įvertinimą.

55. Gimnazija, siekdama padėti kiekvienam mokiniui pagal galias pasiekti aukštesnius ugdymo(si) rezultatus:

55.1. pritaiko mokymą pagal mokinio gebėjimus, kad jis galėtų siekti aukštesnių rezultatų;

55.2. užtikrina mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimo būdų ir formų dermę gimnazijoje (ypač mokytojams, dirbantiems su ta pačia klase, remiasi vertinimo metu sukauptą informaciją;

55.3. kartu su mokinių tėvais (globėjais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato būdus gerinti mokinio ugdymo(si) pasiekimus, prireikus koreguoja mokinio individualų ugdymo planą;

55.4. informuoja mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus) apie mokinių mokymosi pažangą ir pasiekimus, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu ir gimnazijos Mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų) informavimo tvarka, patvirtinta 2013 m. birželio 18 d. direktoriaus įsakymu Nr. V-105;

55.5. prireikus koreguoja mokinio individualų ugdymo planą. Kartu su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) aptaria mokinių daromą pažangą, mokymosi pasiekimus ir numato, kaip juos gerinti ir pritaikyti turinį.

56. Mokinių tėvams (globėjams, rūpintojams), neturintiems prieigos prie interneto, klasės auklėtojas išspausdina kiekvieno mėnesio bei pusmečio mokinio pažangumo ir lankomumo ataskaitas ir supažindina pasirašytinai.¹

57. Mokinių pažanga ir pasiekimai reguliariai aptariami mokytojų tarybos posėdžiuose, tėvų (globėjų, rūpintojų) susirinkimuose.

6.1. 1-4 klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas

58. Mokytojas planuoja mokinių ugdymosi pasiekimus ir vertinimą remdamasis gimnazijos ugdymo turinio planavimo principais (žr. 0 punktą), atsižvelgdamas į klasės mokinių ugdymosi pasiekimus, poreikius ir galimybes.

¹ Mokytojų tarybos 2012 06 15 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

59. Planuodamas 1 klasės mokinių pasiekimus ir vertinimą mokytojas susipažįsta su priešmokyklinio ugdymo pedagogo parengtomis rekomendacijomis apie vaiko pasiekimus.

60. Vertinant mokinių pasiekimus ir pažangą taikomas formuojamasis ugdomasis, diagnostinis, apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas:

60.1. formuojamasis ugdomasis vertinimas atliekamas nuolat ugdymo proceso metu, teikiant mokiniui informaciją (dažniausiai žodžiu, o prireikus ir raštu, t. y. parašant komentarą) apie jo mokymosi eigą, esamus pasiekimus ar nesėkmes;

60.2. diagnostinis vertinimas pagal iš anksto aptartus su mokiniais vertinimo kriterijus paprastai atliekamas tam tikro ugdymo(si) etapo (temos, kurso) pradžioje ir pabaigoje, siekiant diagnozuoti esamą padėtį: nustatyti mokinio pasiekimus ir padarytą pažangą, numatyti tolesnio mokymosi galimybes:

60.2.1. atsižvelgiant į tai, kas norima įvertinti (vertinimo tikslą), gali būti taikomi įvairūs diagnostinio vertinimo metodai: praktinės, kūrybinės užduotys, kontroliniai, projektiniai darbai, testai. Per dieną neturėtų būti atliekamas daugiau nei vienas diagnostinis darbas;

60.2.2. informacija apie mokymosi rezultatus (kontrolinių, testų ir kitų užduočių atlikimo) mokiniams ir tėvams (globėjams) teikiama trumpais komentarais, lygiai nenurodomi, taip pat nenaudojami pažymių pakaitai (raidės, ženklai, simboliai ir pan.);

60.2.3. mokytojas renkasi vertinimo informacijos kaupimo būdus ir formas (pvz.: vertinimo aplanką, vertinimo aprašą, pasiekimų knygelę ar kt.);

60.3. apibendrinamasis sumuojamasis vertinimas atliekamas pusmečio, mokslo metų ir pradinio ugdymo programos pabaigoje. Pusmečio mokinių pasiekimai apibendrinami vertinant mokinio per pusmetį padarytą pažangą, orientuojantis į Bendrojoje programoje aprašytus mokinių pasiekimų lygių požymius ir įrašomi:

60.3.1. elektroniniame dienyne:

60.3.1.1. mokinių mokymosi pasiekimų apskaitos suvestinės atitinkamose skiltyse įrašomas ugdymo dalykų apibendrintas mokinio pasiekimų lygis (patenkinamas, pagrindinis, aukštesnysis). Mokiniui nepasiekus patenkinamo pasiekimų lygio įrašoma „nepatenkinamas“;

60.3.1.2. dorinio ugdymo pasiekimai įrašomi atitinkamoje dienyno skiltyje, nurodoma padaryta arba nepadaryta pažanga: „p.p“ arba „n.p“;

60.3.1.3. specialiųjų ugdymosi poreikių turinčių mokinių, ugdomų pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, bei specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių padaryta arba nepadaryta pažanga fiksuojama atitinkamoje dienyno skiltyje įrašant „p. p.“ arba „n. p.“;

60.4. baigus pradinio ugdymo programą, rengiamas Pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo aprašas. Mokiniui keičiant ugdymo įstaigą, aprašo kopija perduodama mokyklai, kurioje mokinsys mokysis pagal pagrindinio ugdymo programą.

6.2. 5-8, I-IV gimnazijos klasių mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas

61. Planuojant mokinių, pradedančių mokytis pagal Pagrindinio ugdymo programą, pažangos ir pasiekimų vertinimą atsižvelgiama į pradinio ugdymo programos baigimo pasiekimų ir pažangos vertinimo apraše pateiktą informaciją.

62. Mokinių pažangos ir pasiekimų vertinimas grindžiamas aiškiais, mokiniams suprantamais kriterijais. Vertinimo metodus mokytojai:

62.1. dirbantys toje pačioje klasėje derina tarp savęs (metodinėse grupėse nustatomi pagrindiniai vertinimo principai ir laikotarpiai);

62.2. aptaria su mokiniais (mokslo metų pradžioje, pradedant mokytį naują temą, prieš kontrolinį darbą);

62.3. aptaria su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais) (klasės tėvų susirinkimų metu arba individualiai).

63. 5-8, I-IV gimnazijos klasių mokinių pažanga ir pasiekimai vertinami pagal bendrosiose programose aprašytus pasiekimus taikant 10 balų vertinimo sistemą.

64. Pažymiu įvertinami mokinių pasiekimai baigus dalyko programos temą, skyrių, kitą užbaigtą programos dalį. Mokytojams rekomenduojama pažymiu vertinti kontrolinius, savarankiškus, laboratorinius, kitus atsiskaitomuosius darbus.¹

65. Įrašu „įskaityta“ arba „neįskaityta“ įvertinami:

65.1. dorinio ugdymo, žmogaus saugos, ekonomikos ir pilietiškumo pagrindų dalykų mokymosi pasiekimai;²

65.2. I-II gimnazijos klasių mokinių modulių ir pasirenkamųjų dalykų pasiekimai;³

65.3. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės, kūno kultūros parengiamosios grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose (jeigu tokios sudaromos).

66. Įrašas „atleista“ įrašomas, jeigu mokinys yra atleistas pagal gydytojo rekomendaciją ir gimnazijos direktoriaus įsakymą.

67. Įrašas „neatestuotas“ įrašomas, jeigu mokinio pasiekimai nėra įvertinti.

68. III-IV gimnazijos klasių mokinių pasirenkamųjų dalykų ir modulių pasiekimai vertinami 10 balų sistema. Dalykų modulių III-IV gimnazijos klasėse pažymiai įskaitomi į dalyko įvertinimą, elektroniniame dienyne pažymima sąsaja su mokomuoju dalyku.

69. Jeigu mokinys:

69.1. neatliko gimnazijos numatytos vertinimo užduoties (kontrolinio darbo ar kt.), gimnazija numato laiką, per kurį jis turi atsiskaityti, ir suteikia reikiamą mokymosi pagalbą, iki mokiniui atsiškaitant. Jeigu mokinys ugdymo laikotarpiu per gimnazijos numatytą laiką neatsiskaitė ir nepademonstravo pasiekimų, numatytų Pagrindinio ar Vidurinio ugdymo bendrosiose programose, jo pasiekimai prilyginami žemiausiam 10 balų sistemos įvertinimui „labai blogai“;

69.2. neatliko gimnazijos numatytu laiku vertinimo užduočių (kontrolinių darbų ir kt.) dėl svarbių, gimnazijos direktoriaus pateisintų priežasčių (pavyzdžiui, ligos), ugdymo laikotarpio pabaigoje fiksuojamas įrašas „atleista“. Tokiais atvejais mokiniams, sugrįžusiems į ugdymo procesą, mokytojai suteikia mokymosi pagalbą (dar žr. 40 šio ugdymo plano punktą).

7. MOKYMO SI PASIEKIMŲ GERINIMAS IR MOKYMO SI PAGALBOS TEIKIMAS, ĮGYVENDINANT PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMĄ

70. Gimnazija sudaro sąlygas kiekvienam mokiniui mokytis pagal jo galias ir siekti kuo aukštesnių pasiekimų.

71. Siekdama užtikrinti mokymosi pasiekimų gerinimą ir atsižvelgdama į esamus mokinių pasiekimus, gimnazijos įsivertinimo anketų, nacionalinių mokinių pasiekimų tyrimų duomenis gimnazijos metodinė taryba parengia mokinių pasiekimų gerinimo priemonių planą bei koordinuoja jo vykdymą.⁴

72. Mokymosi pagalbos organizavimą koordinuoja vaiko gerovės komisijos pirmininkas.⁵

73. Gimnazijos administracija, švietimo pagalbos specialistai ir mokytojai, siekdama gerinti mokinių mokymosi pasiekimus:

73.1. nuolat stebi ugdymosi procesą, laiku nustato, kokios reikia pagalbos ir teikia ją mokiniams, ypatingai iš šeimų, kuriose nepalanki socialinė, ekonominė ir kultūrinė aplinka, taip pat ant-ramečiau jantiems ir grįžusiems iš užsienio mokiniams;

73.2. kartu su mokiniu, mokinio tėvais (globėjais, rūpintojais) vaiko gerovės komisija sprendžia mokinių vėlavimo į pamokas ir jų nelankymo priežastis;

¹ Mokytojų tarybos 2008 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

² Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

³ Mokytojų tarybos 2008 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

⁴ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁵ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

73.3. skatina mokinius rinktis mokymosi strategijas, padedančias atskleisti kūrybingumą.

74. Gimnazija užtikrina sistemine mokymosi pagalbą, kuri apima: žemų pasiekimų prevenciją (iš anksto numatant galimus probleminius atvejus ir stengiantis jų išvengti), intervenciją (sprendžiant iškilusias problemas) ir žemų pasiekimų kompensacines priemones (suteikiant tai, ko mokiniai negali gauti namuose ir pan.).

75. Kiekvieno mokinio mokymosi procesą mokytojai nuolat stebi, siekiant laiku pastebėti mokinius, kurių pasiekimai žemi, ir nustatyti tokių pasiekimų priežastis. Apie atsiradusius mokymosi sunkumus ir galimas jų priežastis informuojami mokyklos švietimo pagalbos specialistai, mokinio tėvai (globėjai, rūpintojai), vaiko gerovės komisijos posėdžiuose sprendžiamos žemų mokymosi pasiekimų problemos. Aukščiausius pasiekimus demonstruojantiems mokiniams taip pat siūloma ir suteikiama reikiama mokymosi pagalba, pavyzdžiui, rekomenduojama neformaliojo vaikų švietimo veikla gimnazijoje ar už jos ribų ir kt.

76. Gimnazija mokymosi pagalbą teikia kiekvienam mokiniui, kuriam ji reikalinga. Ypatingai svarbi kai:

76.1. mokinys dėl ligos ar kitų priežasčių praleido dalį pamokų;

76.2. kontrolinis darbas ar kitos užduotys įvertinamos nepatenkinamai;

76.3. mokinys gauna kelis iš eilės nepatenkinamus konkretaus dalyko įvertinimus;

76.4. mokinio pasiekimų lygis (vieno ar kelių dalykų) žemesnis, nei numatyta Pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, ir mokinys nedaro pažangos;

76.5. per Nacionalinį mokinių pasiekimų patikrinimą mokinys nepasiekia patenkinamo lygmens,

76.6. mokinys demonstruoja aukščiausio lygmens pasiekimus;

76.7. kitais mokyklos pastebėjais mokymosi pagalbos poreikio atvejais.

77. Gimnazija derina ir veiksmingai taiko mokymosi pagalbos būdus:

77.1. grįžtamąjį ryšį per pamoką; pagal jį nedelsiant turi būti koreguojamas mokinio mokymasis, pritaikant tinkamas mokymo(si) užduotis, metodikas ir kt.;

77.2. trumpalaikes ar ilgalaikes konsultacijas, kurių trukmę rekomenduoja mokantis mokytojas ar nustato vaiko gerovės komisija pagal mokymosi pagalbos poreikį;

77.3. pačių mokinių pagalbą kitiems mokiniams;

77.4. savanoriškos pagalbos būdus (tėvų, buvusių mokytojų ir kt.), trišalių pokalbių metodiką (mokinys – tėvai – mokytojas);

78. Konsultacijų organizavimas:¹

78.1. trumpalaikės konsultacijos (trumpesnės už pamokos trukmę) neįskaitomos į mokinio mokymosi krūvį, o ilgalaikės (trukmė lygi pamokos trukmei) įskaitomos į mokymosi krūvį. konsultacijų laikas įrašomas į pamokų tvarkaraštį. Mokiniai ir mokytojas jį gali keisti tarpusavio susitarimu.

78.2. teikiant mokymosi pagalbą, gali būti sudaromos mokinių, kuriems reikia panašaus pobūdžio pagalbos, grupės. Šios grupės gali būti sudaromos ir iš gretimų klasių mokinių;

78.3. išskirtiniais atvejais mokymosi pagalba gali būti skiriama ir individualiai;

78.4. pamokų apskaita vykdoma elektroniniame dienyne;

78.5. konsultacijas gali teikti vyr. mokytojo ir aukštesnę kvalifikacinę kategoriją turintis mokytojas;

78.6. konsultacijas teikiantis mokytojas konsultacijų programų, teminių planų parengti neprivalo.

79. Mokymosi pagalbai teikti, skiriant konsultacijas, panaudojamos pamokos, skirtos mokymosi pagalbai ir ugdymo poreikiams tenkinti. Šios pamokos gali būti panaudojamos ir teikiant pagalbą mokinių namų darbų užduotims atlikti. Mokymosi pagalbos veiksmingumas analizuojamas ir kompleksiskai vertinamas pagal individualią mokinių pažangą ir pasiekimų dinamiką.

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

8. NEFORMALIOJO VAIKŲ ŠVIETIMO ORGANIZAVIMAS

80. Gimnazija sudaro galimybes kiekvienam mokiniui, ypatingai turinčiam nepalankias socialines, ekonomines, kultūrinės sąlygas namuose, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių pasirinkti jo poreikius atliepiančias įvairių kryptių neformaliojo vaikų švietimo programas.

81. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos, atsižvelgiant į bendruosius valstybės ir savivaldybių biudžetų finansuojamų programų kriterijus, tvirtinamus švietimo ir mokslo ministro ir vykdomos patrauklioje ir saugioje mokiniui aplinkose, padedančiose įgyvendinti neformaliojo vaikų švietimo tikslus.

82. Valandos kiekvienai programai įgyvendinti skiriamos visiems mokslo metams.

83. Neformaliojo švietimo organizavimo principai:¹

83.1. mokytojai, kiti pedagogai siūlo programas ateinantiems mokslo metams (žr. 84 punktą);

83.2. balandžio-gegužės mėn. vykdomas moksleivių formaliojo ir neformaliojo švietimo poreikių tyrimas;

83.3. klasių auklėtojai surenka žinias apie mokinių pasirinkimą ir jas pateikia gimnazijos direktoriaus įsakymu paskirtai darbo grupei ugdymo planui parengti;

83.4. darbo grupė nustato valandas programoms įgyvendinti, atsižvelgusi į mokinių ir jų tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus, neformaliojo švietimo organizavimo tradicijas ir tikslingumą, turimas moksleivio krepšelio lėšas;

83.5. mokinių skaičius neformaliojo vaikų švietimo grupėje – ne mažesnis kaip 7 mokiniai.²

83.6. mokiniai neformaliojo švietimo programų pasirinkimą gali koreguoti iki rugsėjo 5 d.

83.7. neformaliojo švietimo veikla įrašoma į neformaliojo švietimo tvarkaraštį, ji fiksuojama elektroniniame dienyne.

84. Mokiniais siūlomos neformaliojo švietimo programos 2017-2018 ir 2018-2019 m. m.:³

<i>Programos pavadinimas</i>	<i>Siūloma klasėms</i>	<i>Val. sk.</i>
Augu su knyga	1	1
Žipio draugai	1	1
Šviesoforas	1-4	1
Obuolio draugai	2	1
Išminčių klubas	2	1
Antras žingsnis	3	1
Kvadratas	3-4	1
Antras žingsnis	4	1
Krikščionio pasaulis	4	1
Medžio darbai	5-6	1
Kvadratas	5-6	1
Dviračių vairuotojų mokymas	5-6	0.5
Mergaičių ansamblis	5-7	1
Rankdarbiai	5-8	1
Gamtos tyrinėtojai	5-IIg	1
Sceninė raiška	5-IIIg	1
Meninė fotografija	5-IVg	1
Kompiuterija	7-IVg	1

¹ Mokytojų tarybos 2008 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

² Mokytojų tarybos 2011 06 09 nutarimas. Protokolo Nr. H-5, Gimnazijos tarybos 2011 06 20 nutarimas. Prot. Nr. F-3.

³ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

Tinklinis (merg.)	7-IVg	1
Tinklinis (bern.)	7-IVg	1
Krepšinis (bern.)	7-IVg	1
Žurnalistika	I-IVg	1
Rašytinio teksto vertimas	I-IVg	2
Savęs pažinimas	I-IVg	2

85. Esant poreikiui ir galimybėms, neformaliojo vaikų švietimo veiklas galima derinti su formaliojo švietimo veiklomis, siekiant padėti vaikui siekti asmeninės pažangos ir geresnių ugdymo rezultatų pasirinktose srityse. Neformaliojo vaikų švietimo programose dalyvaujantys mokiniai registruojami Mokinių registre.

9. UGDYMO TURINIO INTEGRAVIMAS

86. Mokytojai, siekdami optimizuoti mokinių mokymosi krūvius, į ugdymo turinį gali integruoti kelių dalykų turinį, dalykų turinio temas ar problemų sprendimą.

87. Į gimnazijos ugdymo turinį integruojama Alkoholio, tabako ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimo prevencijos programa, Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa, Ugdymo karjerai programa, Etninės kultūros programos, Žmogaus saugos bendroji programa gimnazijos III-IV klasėse.

88. Sprendimus dėl programų integravimo, organizavimo modelių ir dėl programų įgyvendinimo formos, išanalizavusi numatomų integruoti programų tikslus, turinį ir ryšį su bendrųjų programų tikslais ir turiniu, atsižvelgdama į gimnazijos tikslus ir kontekstą, mokinių poreikius ir bendruomenės susitarimus, iki einamųjų mokslo metų rugsėjo 10 dienos priima gimnazijos metodinė taryba.¹

89. Programos gali būti įgyvendinamos:

- 89.1. integruojant į dalyko ar dalykų ugdymo turinį;
- 89.2. kaip laisvai mokinio pasirenkami dalykai;
- 89.3. skiriant tam mokymosi dienų per mokslo metus;
- 89.4. kaip neformaliojo vaikų švietimo veiklų dalis;
- 89.5. per klasių veiklas.

90. Metodinė taryba, priėmusi sprendimą dėl kurių nors programų integravimo į gimnazijos ugdymo turinį, turi pasirinkti atitinkamus planavimo, organizavimo, mokinių pasiekimų ir pažangos vertinimo ir fiksavimo būdus.

91. Dienyne integruojamųjų pamokų apskaitai užtikrinti nurodoma:

91.1. integruojamoji tema dalykui skirtame apskaitos puslapyje ar skiltyje, jei integruojamoji programa integruojama į dalyko turinį. Jei integruojamas kelių dalykų turinys ir pamokoje dirba keli mokytojai, integruojamų dalykų pamokų turinį dienyne būtina įrašyti tų dalykų apskaitai skirtose elektroninio dienyno skiltyse ar puslapiuose;

91.2. integruojamoji programa kaip atskiras dalykas, jei ji įgyvendinama, skiriant jai pamokų kaip atskiram dalykui;

91.3. integruojamoji programa kaip atskiras dalykas, jei jai skiriamos atskiros mokymosi dienos per mokslo metus (nurodoma, kiek pamokų skiriama);

92. Gimnazija sudaro sąlygas ir skatina mokinius dalyvauti integruotuose gamtos, socialinių mokslų, matematikos, technologijų, inžinerijos dalykų projektuose ar kitose veiklose, plėtoja neformaliojo ir formaliojo švietimo galimybes integruoti šiuos dalykus ir vykdomomis veiklomis prisideda prie mokslo populiarinimo ir inovacijų kultūros ugdymo.

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

93. Gimnazijos metodinė taryba analizuoja mokinių pasiekimus ir pažangą mokantis įgyvendinamą integruojamąją programą pasirinktu būdu ir priima sprendimus dėl įgyvendinimo kokybės gerinimo ar tolesnio turinio integravimo, taip pat stebi, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytus rezultatus, ir priima sprendimus dėl tolesnio mokymo organizavimo būdo.

10. UGDYMO DIFERENCIJAVIMAS

94. Diferencijuotu ugdymu atsižvelgiama į mokinio turimą patirtį, motyvaciją, interesus, siekius, gebėjimus, mokymosi stilių, pasiekimų lygius, nes mokiniui pagal tai turi būti pritaikomi mokymosi uždaviniai ir užduotys, ugdymo turinys, metodai, mokymo(si) priemonės, mokymosi tempas, mokymosi aplinka ir gali būti skiriamas nevienodai mokymosi laiko. Diferencijuoto ugdymo tikslas – sudaryti sąlygas kiekvienam mokiniui sėkmingiau siekti individualios pažangos. Juo taip pat kompensuojami brendimo, mokymosi tempo netolygumai, atsirandantys vertikaliojo skirstymo klasėmis pagal mokinių amžių sistemoje.

95. Diferencijavimas gali būti taikomas:

95.1. mokiniui individualiai;

95.2. mokinių grupei:

95.2.1. pasiekimų skirtumams mažinti, gabumams plėtoti, pritaikant įvairias mokymosi strategijas;

95.2.2. tam tikroms veikloms atlikti (projektiniai, tiriamieji mokinių darbai, brandos darbai, darbo grupės), sudarant mišrias arba panašių polinkių, interesų mokinių grupes.

96. Mokinių perskirstymas ar priskyrimas grupei, nepažeidžiantis jų priklausymo nuolatinės klasės bendruomenei, gali būti trumpo laikotarpio – tik tam tikroms užduotims atlikti arba tam tikro dalyko pamokoms. Dėl pergrupavimo tikslų ir principų turi būti tariamasi su mokinių tėvais (globėjais, rūpintojais), jis neturi daryti žalos mokinio savivertei, tolesnio mokymosi galimybėms, mokinių santykiams klasėje ir gimnazijoje.

97. Kaip ugdymo procese įgyvendinamas diferencijavimas, kaip mokiniams sekasi pasiekti dalykų bendrosiose programose numatytų pasiekimų analizuoja ir priima sprendimus dėl tolesnio ugdymo diferencijavimo gimnazijos metodinė taryba, bendradarbiaudama su dalykų mokytojais, gimnazijos administracija.¹ Priimant sprendimus atsižvelgiama į mokinio mokymosi motyvaciją ir ugdymo turinio pasirinkimą, individualią pažangą ir sąmoningai keliamus mokymosi tikslus.

11. MOKINIO INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO SUDARYMAS

98. Mokinio individualus ugdymo planas – tai kartu su mokiniu sudaromas jo galioms ir mokymosi poreikiams pritaikytas ugdymosi planas, padedantis pasiekti aukštesnius ugdymo(si) pasiekimus, prisiimti asmeninę atsakomybę, įgyti reikiamas kompetencijas, išsikelti įgyvendinamus tikslus ir jų siekti.

99. Individualų ugdymo planą privaloma sudaryti mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą, asmeniui, atvykusiam mokytis iš užsienio, mokiniui, kuris mokomas namie pagal pagrindinio ugdymo programą.

100. Dvejų metų individualus ugdymo planas sudaromas kiekvienam mokiniui, kuris mokosi pagal vidurinio ugdymo programą.

101. Individualus ugdymo planas gali būti sudaromas mokiniui, besimokančiam pagal pagrindinio ugdymo programą, kuriam kyla mokymosi sunkumų arba mokiniui, kurio pasiekimai aukšti. Dėl individualaus plano sudarymo tikslingumo, laikotarpio, formos sprendžia gimnazijos vaiko gerovės komisija.² Planas turėtų sudaryti galimybes stebėti mokinio pažangą. Sudarant indi-

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

vidualų ugdymo planą, rekomenduojama atsižvelgti į gimnazijoje turimą informaciją apie mokinį ir jo mokymosi pasiekimus. Individualus ugdymo planas turi būti aiškus ir suprantamas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams). Plane rekomenduojama nurodyti sritį, dalyką, dėl kurio kyla mokymosi sunkumų, jų priežastis, numatyti priemones, kaip bus šalinami iškilę mokymosi sunkumai, numatyti mokymosi uždavinius, apibrėžti sėkmės kriterijus, mokinio indėlį į mokymąsi, reikiamą mokymosi pagalbą.

102. Siekiant stebėti individualią mokinio pažangą ugdymo procese, rekomenduojama individualiame ugdymo plane apibrėžti individualius sėkmės kriterijus, numatyti mokinio ir mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) indėlį į mokinio mokymąsi ir kt. Individualus ugdymo planas turi būti aiškus ir suprantamas mokiniui ir jo tėvams (globėjams, rūpintojams).

103. Mokinio individualus ugdymo planas periodiškai peržiūrimas ir, jeigu reikia, koreguojamas.

12. GIMNAZIJOS IR MOKINIŲ TĖVŲ (GLOBĖJŲ, RŪPINTOJŲ) BENDRADARBIAVIMAS

104. Gimnazija:

104.1. organizuoja mokytojų ir tėvų (globėjų, rūpintojų) bendradarbiavimą, siekiant individualios kiekvieno mokinio mokymosi pažangos, puoselėjant jo sveikatą, socialumą ir brandą. Rekomenduojama organizuoti ne mažiau kaip 3 tėvų (globėjų, rūpintojų) susitikimus mokyklos pasirinkta forma su mokytojais per mokslo metus;

104.2. užtikrina, kad tėvai ir mokykla keistųsi abipusiai reikalinga informacija;

104.3. sudaro tėvams (globėjams, rūpintojams) sąlygas dalyvauti mokyklos gyvenime, savanoriauti, kartu su mokytojais ir mokiniais spręsti mokymosi, pasiekimų gerinimo, elgesio, turiningo laisvalaikio, sveikos gyvensenos ir kitus klausimus;

104.4. užtikrina, kad tėvai (globėjai, rūpintojai) galėtų išsakyti lūkesčius ir pasiūlymus mokyklos veiklai tobulinti.

105. Gimnazija ir tėvai (globėjai, rūpintojai) bendradarbiauja įvairiomis formomis:

105.1. tėvai dalyvauja gimnazijos veiklos planavime;

105.2. gimnazijoje organizuojami bendri tėvų susirinkimai;

105.3. organizuojami klasės tėvų susirinkimai;

105.4. individualūs pokalbiai;

105.5. bendraujama panaudojant elektroninio dienyno pranešimus, anketas;

105.6. teikiamos konsultacijos karjeros planavimo klausimais;

105.7. planuojami ir organizuojami bendri mokinių ir tėvų renginiai;

105.8. ne rečiau kaip kartą per mokslo metus gimnazijoje organizuojamos atvirų durų dienos.¹

106. Gimnazija užtikrina, kad vyktų abipusis ir savalaikis grįžtamosios informacijos apie mokinių mokymąsi perdavimas tarp gimnazijos ir mokinių tėvų (globėjų, rūpintojų).

107. Mokinių tėvai (globėjai, rūpintojai) nuolat informuojami apie gimnazijoje organizuojamą ugdymo procesą, ar mokymosi pasiekimus, mokymo(si) pagalbos teikimą. Tėvai (globėjai, rūpintojai) padeda gimnazijai spręsti problemas, susijusias su vaiko mokymosi pasiekimų gerinimu.

108. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ugdymo programą, skatina (ir konsultuoja) mokinių tėvus (globėjus, rūpintojus):

108.1. sukurti mokiniams tinkamą, skatinančią mokyti, edukacinę aplinką namuose;

108.2. kelti vaikams pagrįstus mokymosi lūkesčius ir motyvuoti mokyti;

108.3. padėti vaikams mokyti namuose;

108.4. palaikyti ir stiprinti dvasinius ryšius su vaiku, jį ramiai išklaudyti, patarti, padėti, domėtis vaiko veiklomis gimnazijoje ir už jos ribų;

¹ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

108.5. sudaryti galimybes vaikams dalyvauti neformaliojo švietimo veiklose gimnazijoje ir už jos ribų.

13. LAIKINŲJŲ GRUPIŲ SUDARYMAS, KLASIŲ DALIJIMAS

109. Gimnazija, įgyvendindama pagrindinio ir vidurinio ugdymo programas, nustato laikinosios mokymosi grupės dydį pagal skirtas mokymo lėšas. Mokinių skaičius laikinojoje grupėje negali būti didesnis, nei teisės aktais nustatytas didžiausias mokinių skaičius klasėje.

110. Minimalus mokinių skaičius laikinosiose grupėse:

110.1. 1-8, I-II gimnazijos klasėse – 7;

110.2. III-IV gimnazijos klasėse – 5¹.

111. Gimnazijos ugdymo turiniui įgyvendinti klasė dalijama į grupes doriniam ugdymui, jeigu tos pačios klasės mokiniai yra pasirinkę ir tikybą, ir etiką.

112. Klasė, kurioje mokosi ne mažiau kaip 21 mokinys į grupes dalijama dalykams mokytį (žr. 150 punktą):

112.1. užsienio kalboms;

112.2. informacinių technologijų ir technologijų dalykams, atsižvelgiant į darbo vietų kabine-
tuose skaičių, kurį nustato Higienos norma;

112.3. kūno kultūrai 7-8, I-II gimnazijos klasėse (sudaromos mergaičių ir berniukų grupės).
III ir IV gimnazijos klasėse sudaromos dvi (mergaičių ir berniukų) grupės.²

113. Laikinosios grupės iš kelių klasių mokinių gali būti sudaromos:

113.1. doriniam ugdymui (tikybai, etikai);

113.2. kūno kultūrai: berniukų ir mergaičių grupės;

113.3. modulių programoms vykdyti gimnazijos I-II klasėse;

113.4. grupinėms konsultacijoms, panaudojant mokinio ugdymo poreikiams tenkinti skirtas
pamokas;

113.5. švietimo pagalbai teikti.

114. III ir IV gimnazijos klasėse laikinosios grupės sudaromos iš tų patį dalyką ir jo kursą pa-
sirinkusių mokinių.

14. UGDYMO TURINIO PLANAVIMO PRINCIPAI

115. Planas – pagal Bendrąsias programas, individualias programas, išsilavinimo standartus
bei ir numatomus mokinių pasiekimus mokytojo parengtos dalyko turinio gairės gimnazijos numa-
tytam laikotarpiui.

116. Skiriami du planų tipai:

116.1. ilgalaikis (bendrasis) (žr. 2 priedą), kuriame nurodoma kurso tikslai ir uždaviniai, pa-
mokų temos ir joms skirtų pamokų skaičius. Planuojamas laikotarpis 1-8 ir 1-2 gimnazijos klasėse
– vieneri mokslo metai, 3 gimnazijos klasėje – dveji mokslo metai. Ilgalaikiuose (bendruosiuose)
planuose gali būti numatytas pamokų rezervas. Rekomenduojamas iki 3 pamokų rezervas dalykams,
kuriems skirta 1-2 savaitinės pamokos; iki 4 pamokų rezervas, kuriems skirta 3 savaitinės pamo-
kos, iki 6 pamokų rezervas, kuriems skirta 4-5 savaitinės pamokos. Rezervinės pamokos planuoja-
mos metams, jų skaičius nurodomas plano pabaigoje. Sudarydamas ilgalaikį planą mokytojas gali
naudoti UPC pateiktais pavyzdžiais.

116.2. trumpalaikis (detalusis) (žr. 3 priedą), rengiamas ilgalaikio (bendrojo) pagrindu,
trumpesniems laikotarpiams (temoms ar pamokų ciklams). Jame nurodoma temos pavadinimas,
tikslai ir uždaviniai, numatomas pamokų skaičius, pamokų temos, priemonės ir darbo metodai, ver-
tinimas. Savo nuožiūra mokytojas planą gali papildyti (pamokos tikslai ir uždaviniai, sąvokos, mo-

¹ Mokytojų tarybos 2011 06 09 nutarimas. Protokolo Nr. H-5, Gimnazijos tarybos 2011 06 20 nutarimas. Prot. Nr. F-3.

² Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

kinių pasiekimai pagal išsilavinimo standartus, integracija, ugdymo individualizavimas ir diferencijavimas ir kt.¹

117. Pamokų planai turi derėti su:

117.1. klasės ir mokinio pasirengimo lygiu;

117.2. gimnazijos materialine ir technologine baze;

117.3. gimnazijos tikslais ir uždaviniais;

117.4. pasirinktais vadovėliais, mokymo priemonėmis.

118. Jeigu mokytojas naudojasi mokytojo knyga, trumpalaikis planas nėra privalomas, tačiau mokytojas joje pasižymi pastabas, atsižvelgdamas į mokinių ugdymo ypatybes.

119. Įrašai plane ir dienyne turi sutapti.

120. Dėl ligos, komandiruotės ar kitų svarbių priežasčių mokytojas planą turi koreguoti.

121. Metodinė grupė:

121.1. sprendžia dėl trumpalaikių planų tikslingumo ir susitaria dėl tinkamiausios ilgalaikio ir/ar trumpalaikio plano formos (formų).

121.2. iki rugpjūčio 29 d. apibūnina atitinkančius reikalavimus ilgalaikius (bendruosius) planus. Metodinės grupės pirmininkas pasirašo ir pateikia suderinti direktoriaus pavaduotojui ugdymui iki rugpjūčio 31 d. Iki rugsėjo 5 d. juos tvirtina gimnazijos direktorius;

121.3. planus grąžina juos pateikusiems mokytojams. Jie šiuos dokumentus laiko darbo vietoje ir prirėkęs pateikia gimnazijos vadovams ar vykdančioms priežiūrai specialistams;

121.4. neatitinkančius reikalavimų planus grąžina mokytojui koreguoti.

122. Ugdymo turinio planavimo ir įgyvendinimo stebėseną vykdo direktoriaus pavaduotojas ugdymui, bendradarbiaudamas su metodine taryba.²

123. Keičiantis Bendrosioms, individualiosioms programoms, ir/ar gimnazijos ugdymo planams, ilgalaikiai planai atnaujinami ir iš naujo apibūnami, derinami ir tvirtinami.³

15. INDIVIDUALIŲJŲ PROGRAMŲ RENGIMO PRINCIPAI

124. Individualioji programa – neformaliojo švietimo, pasirenkamojo dalyko, modulio programa, nenumatyta Bendrosiose programose, siūloma gimnazijos mokiniams.

125. Mokiniam, be privalomojo ugdymo turinio dalykų, numatytų Bendruosiuose ugdymo planuose, gimnazija siūlo pasirinkti pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių, kurių turinį nustato švietimo ir mokslo ministro patvirtintos ir (arba) mokyklos parengtos ir mokyklos vadovo patvirtintos programos. Gimnazija, rengdama pasirenkamųjų dalykų, dalykų modulių turinį, vadovaujasi Bendraisiais formaliojo švietimo programų reikalavimais, patvirtintais Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. balandžio 13 d. įsakymu Nr. ISAK-535 „Dėl Bendrųjų formaliojo švietimo programų reikalavimų patvirtinimo“.

126. Neformaliojo vaikų švietimo programos rengiamos atsižvelgiant į Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 18 d. įsakymu Nr. ISAK-991 „Dėl Bendrųjų iš valstybės ar savivaldybių biudžetų finansuojamų neformaliojo švietimo programų kriterijų aprašo patvirtinimo“. Gali būti rengiamos ir siūlomos neformaliojo švietimo ugdymo programos, parengtos derinant Bendrosios programos dalykų programų ir neformaliojo švietimo turinį, kurios padeda gerinti mokinių pasiekimus, tobulinti bendrąsias kompetencijas (pvz., skaitymo, kūrybinių gebėjimų plėtojimo, gamtamokslinio tyrinėjimo, pažinimo ir pan.).

127. Programa rengiama pagal Bendrųjų programų struktūrą. Joje nurodomi:

127.1. tikslas;

127.2. uždaviniai;

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2015 06 15 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

³ Mokytojų tarybos 2010 06 10 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

127.3. ugdytinios vertybinės nuostatos;

127.4. bendrieji gebėjimai;

127.5. programos turinys.

128. Individualiosios programos titulinio lapo formos pavyzdys – šio ugdymo plano 1 priede.

129. Programų projektus rengia mokytojai, jų projektus aprobuoja metodinės grupės.

130. Metodinė grupė:

130.1. svarsto programos tikslingumą;

130.2. analizuoja programos projektą ir teikia pasiūlymus programos autoriui;

130.3. aprobuoja parengtą programą. Metodinės grupės pirmininkas pasirašo;

130.4. aprobuoja anksčiau parengtų ir direktoriaus įsakymais patvirtintų programų pakeitimus.

131. Naują programą parengęs mokytojas ją pateikia suderinti pavaduotojui ugdymui iki balandžio 15 d.

132. Direktoriaus pavaduotojas ugdymui, pritaręs programai, pasirašo ir teikia pasiūlymus įtraukti programą į kitų mokslo metų mokinių mokymosi poreikių tyrimus bei darbo grupei gimnazijos ugdymo planui parengti.

133. Gimnazijos direktorius:

133.1. iki rugsėjo 5 d. įsakymu tvirtina naujas individualiąsias programas ir pagal jas sudarytus pamokų planus;

133.2. mokslo metų eigoje tvirtina anksčiau parengtų ir įsakymais patvirtintų programų pakeitimus.¹

II SKYRIUS PRADINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

1. UGDYMO ORGANIZAVIMAS

134. Pamokos trukmė 1 klasėje – 35 minutės, 2-4 klasėse – 45 minutės.

135. Bendrosios programos ugdymo dalykams skiriamos ugdymo valandos per savaitę:²

<i>Klasė</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>Iš viso</i>
Mokinių skaičius	17	19	15	11	62
Dorinis ugdymas:	1	1	1	1	
iš jų: tikyba	1	1	1	1	4
mokinių skaičius		16	12	7	
etika		1		1	2
mokinių skaičius		2	3	4	
Lietuvių kalba	8	7	7	7	29
Matematika	4	5	5	4	18
Pasaulio pažinimas	2	2	2	2	8
Dailė ir technologijos	2	2	2	2	8
Muzika	2	2	2	2	8
Kūno kultūra	3	2	3	3	11
Užsienio kalba (anglų)		2	2	2	6
Mokinių mokymo(-si) poreikiams	2	1	1	1	5
Privalomų pamokų skaičius mokiniui	22	23	24	23	
Pamokų iš viso	23	25	25	25	98
Neformalusis švietimas	2	2	2	2	8

¹ Mokytojų tarybos 2012 06 15 nutarimas. Protokolo Nr. H-5.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

136. 1-4 klasėse Bendrosios programos tikslų siekiama ugdymo turinį formuojant pagal dalykus.¹

137. Be pagrindinės ugdymo organizavimo formos – pamokos, rekomenduojama taikyti kitas – didaktinį žaidimą, projektinę, kūrybinę veiklą, derinant Bendrosios programos ugdymo dalykų ir neformaliojo švietimo programų turinį. Į ją gali būti įtraukiami gretimų klasių mokiniai. Dėl veiklos organizavimo susitariama pradinėse klasių metodinėje grupėje,² organizuojant šiomis formomis:

137.1. ugdymo procesas gali būti skirstomas į įvairios nepertraukiamos trukmės ugdymo periodus;

137.2. ugdomoji veikla (derinant formaliojo ir neformaliojo švietimo programų turinį) per dieną gali trukti ilgiau nei 5 ugdymo valandas, atsižvelgiant į tai, kiek skirta laiko neformaliojo švietimo programoms įgyvendinti. Į šį laiką neįskaičiuojamas pailgintos dienos grupės veiklai organizuoti skirtas laikas.

138. Mokiniui, kuris mokosi pagal pradinio ugdymo programą pažintinė, kultūrinė, meninė, kūrybinė veikla (toliau – pažintinė kultūrinė veikla) yra privaloma, sudėtinė ugdymo proceso veiklos dalis (žr. 33 punktą).

2. PRADINIO UGDYMO BENDROSIOS PROGRAMOS UGDYMO DALYKŲ, INTEGRUOJAMŲJŲ PROGRAMŲ ĮGYVENDINIMAS

139. Ugdymo sričių/ugdymo dalykų programų įgyvendinimas:

139.1. Dorinis ugdymas:

139.1.1. tėvai (globėjai) parenka mokiniui vieną iš dorinio ugdymo dalykų – etiką arba tikybą;

139.1.2. 1-4 klasėse gali būti sudaromos viena arba dvi laikinosios grupės tikybai arba etikai mokyti iš gretimų klasių mokinių. Sprendimus dėl grupių sudarymo priima pradinėse klasių metodinė grupė, bendradarbiaudama su gimnazijos administracija;³

139.1.3. dorinio ugdymo dalyką mokiniui galima keisti kiekvienais mokslo metais pagal tėvų (globėjų) parašytą prašymą arba parašu patvirtinant mokinio poreikių tyrimo anketą (5 priedas).

139.2. Siekiant gerinti mokinių lietuvių kalbos pasiekimus, skaitymo, rašymo, kalbėjimo ir klausymo gebėjimai turi būti ugdomi ir per kitų dalykų ar ugdymo sričių ugdomasias veiklas (pvz., naudojant mokomasias užduotis teksto suvokimo gebėjimams, mąstymui ugdyti, kreipiant dėmesį į kalbinę raišką ir rašto darbus).

139.3. Pirmosios užsienio kalbos mokymas:

139.3.1. pirmosios užsienio kalbos mokoma nuo 2 klasės;

139.3.2. tėvai (globėjai, rūpintojai) parenka mokiniui vieną iš gimnazijos siūlomų užsienio kalbų – anglų arba prancūzų;⁴

139.4. Socialinis ir gamtamokslinis ugdymas:

139.4.1. gamtamoksliniams gebėjimams ugdytis skiriama 1/2 pasaulio pažinimo dalykui skirtu ugdymo laiku. Rekomenduojamos ugdymo veiklos, sudarančios sąlygas ugdytis praktinius gamtamokslinius gebėjimus, todėl dalis (1/4) dalykui skiriamo laiko turėtų būti skiriama organizuoti ugdymą tyrinėjimams palankioje aplinkoje, natūralioje gamtinėje (pavyzdžiui, parke, miške, prie vandens telkinio ar pan.) aplinkoje, laboratorijose;

139.4.2. socialiniams gebėjimams ugdytis rekomenduojama dalį (1/4) pasaulio pažinimo dalyko laiko skirti ugdymo procesą organizuojant socialinės, kultūrinės aplinkos pažinimui palankioje aplinkoje (pvz., lankantis visuomeninėse, bendruomenių, kultūros institucijose ir pan.).

¹ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

² Mokytojų tarybos 2015 06 15 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

³ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁴ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

139.5. organizuojant matematinį ugdymą rekomenduojama vadovautis ne tik Bendrosios programos matematikos dalyko programa, bet ir nacionalinių bei tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų rekomendacijomis, naudoti informacines komunikacines technologijas, skaitmenines mokomąsias priemones.

139.6. Kūno kultūra:

139.6.1. visiems 1-4 klasių mokiniams sudaromos sąlygos ne mažiau kaip vieną valandą per savaitę lankyti aktyvaus judėjimo pratybas gimnazijoje (įgyvendinama kvadrato neformaliojo švietimo programa) ar kitoje neformaliojo švietimo įstaigoje;

139.6.2. specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės organizuojamos taip:¹

139.6.2.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas;

139.6.2.2. parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį. Neskiriama ir neatliekama pratimų, kurie gali skatinti ligų paūmėjimą.

139.6.2.3. tėvų (globėjų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne gimnazijoje;

139.7. Meninis ugdymas (dailė ir technologijos, muzika, šokis, teatras):

139.7.1. technologiniam ugdymui skiriama ne mažiau kaip 1/3 dailės ir technologų dalykui skiriamo laiko (21 pamoka per mokslo metus).²

139.7.2. teatras organizuojamas vykdant gimnazijos parengtą neformaliojo vaikų švietimo programą „Mažoji scena“;³

139.7.3. šokio programai įgyvendinti 1, 3 ir 4 klasėse skiriama viena kūno kultūros pamoka per savaitę;⁴

140. Integruojamųjų, prevencinių ir kitų ugdymo programų įgyvendinimas:

140.1. Į Bendrosios programos ugdymo dalykų programų turinį integruojama:

140.1.1. bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymo integruojamųjų programų – Mokymosi mokyti, Komunikavimo, Darnaus vystymosi, Kultūrinio sąmoningumo, Gyvenimo įgūdžių ugdymo programų pagrindai (Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų, patvirtintų Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. rugpjūčio 26 d. įsakymu Nr. ISAK-2433 „Dėl Pradinio ir pagrindinio ugdymo bendrųjų programų patvirtinimo“, 11 priedas „Bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas“). Šių programų atskirai planuoti ir vykdyti nereikia, jos yra integruotos į Bendrosios programos turinį;

140.1.2. Žmogaus saugos bendroji programa ir Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendroji programa;

140.1.3. gimnazijos pasirinktos prevencinės ir kitos ugdymo programos (žr. 23 punktą);

140.1.4. etninės kultūros ugdymas;

140.1.5. informacinių komunikacinių technologijų ugdymas. Informacinės komunikacinės technologijos ugdymo procese naudojamos kaip ugdymo priemonė, taip pat mokoma informacinių komunikacinių technologijų pradmenų;

140.1.6. Ugdymo karjerai programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2014 m. sausio 15 d. įsakymu Nr. V-72 „Dėl Ugdymo karjerai programos patvirtinimo“.

140.2. Mokytojas, formuodamas klasės mokinių ugdymo turinį, numato ugdymo dalykus, į kuriuos integruojamas Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios, Žmogaus saugos bendrosios, etninės kultūros ugdymo, mokyklos pasirinktų prevencinių ir kitų programų, informacinių komunikacinių technologijų ugdymo turinys.

140.3. Ugdymo dalykus, į kuriuos integruojamas Sveikatos ugdymo, Žmogaus saugos, Etno-kultūros ugdymo, mokyklos pasirinktų prevencinių ir kitų programų, informacinių komunikacinių

¹ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

² Pradinių klasių mokytojų metodinio būrelio 2005 05 13 nutarimas.

³ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

⁴ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

technologijų ugdymo turinys, numato mokytojas, formuodamas klasės mokinių ugdymo turinį. Be to, šioms programoms įgyvendinti mokytojas gali panaudoti valandas, skirtas ugdymosi poreikiams tenkinti, o etninei kultūrai ugdyti – neformaliojo švietimo valandas.

140.4. Pradinių klasių mokytojų metodinė grupė, atsižvelgdama į mokyklos bendruomenės, mokinių ugdymosi poreikius, šio ugdymo plano 140.1.2, 140.1.3 papunkčiuose nurodytoms ugdymo programoms įgyvendinti gali skirti atskirą ugdymo laiką, panaudodama valandas, skirtas ugdymosi poreikiams tenkinti, o etninei kultūrai ugdyti – neformaliojo vaikų švietimo valandas.¹

III. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

1. PAGRINDINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

141. Gimnazija, vykdydama pagrindinio ugdymo programą, vadovaujasi: Pagrindinio ugdymo bendrosiomis programomis, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Ugdymo programų aprašu ir kitais teisės aktais, reglamentuojančiais pagrindinio ugdymo programų vykdymą. Mokiniai gali būti sudaromos sąlygos rinktis dalykų modulius pagal polinkius ir gebėjimus, vadovaujantis Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2008 m. kovo 15 d. įsakymu Nr. ISAK-715 „Dėl Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašo patvirtinimo“ (toliau – Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14–19 metų mokiniams modelio aprašas).

142. 5 klasės, I gimnazijos klasės ir naujai atvykusiems mokiniams skiriamas 1 mėnesio trukmės adaptacinis laikotarpis. Siekiant mokiniams padėti sėkmingai adaptuotis, į šią veiklą įtraukiami klasių auklėtojai, mokiniai savanoriai, švietimo pagalbos specialistai. Dalį ugdymo proceso mokytojai gali organizuoti ne pamokų forma. Mokytojas taiko individualius mokinių pažinimo metodus siekdamas išsiaiškinti mokinių ugdymo (-si) pasiekimus. Per šį laikotarpį mokiniams kontroliniai darbai neskiriami, pasiekimai ir pažanga pažymiais nevertinami.²

143. Mokytojai, įgyvendindami ugdymo turinį, gali:³

143.1. dalykų bendrųjų programų turinį I-II gimnazijos klasėse skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas, atsižvelgus į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus;

143.2. Ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius:⁴

<i>Programos pavadinimas</i>	<i>Klasės</i>	<i>Val. sk.</i>
Rašybos ir skyrybos įgūdžių įtvirtinimas (lietuvių k.)	Ig	1
Sudėtingesnių praktinio turinio uždavinių sprendimas	Ig	1
Anglų kalbos sąveika ir raiška žodžiu	I-IIg	1
Teksto su samprotavimo elementais kūrimas (lietuvių k.)	IIg	1
Sudėtingesni rašybos ir skyrybos atvejai (lietuvių k.)	IIg	1
Kompleksinis matematikos kurso kartojimas	IIg	1

143.3. įgyvendinti dalį ugdymo turinio per pažintinei ir kultūrinei veiklai skirtą laiką;

143.4. dalį ugdymo proceso organizuoti ne pamokų forma, o projektine ar kitokia mokiniams patrauklia veikla, ne tik gimnazijoje, o motyvaciją mokyti skatinančiose saugiose aplinkose:

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

³ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁴ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

143.4.1. rekomenduojama ne pamokų forma mokinius mokyti, pavyzdžiui, paskutinėmis dienomis prieš mokinių atostogas, valstybines šventes;

143.4.2. ne pamokų forma organizuojamo ugdymo proceso trukmė perskaičiuojama į mokymosi pamokomis laiką;

143.4.3. mokytojams trumpalaikių planų pastabų skiltyje rekomenduojama numatyti mokymąsi kitose aplinkose, atsižvelgiant į ugdymo turinį ir mokymosi uždavinius;

143.4.4. apie mokymąsi kitose aplinkose informuojami mokiniai, gimnazijos administracija ir mokinių tėvai (tuo atveju, kai ugdymas vyks ne gimnazijos teritorijoje). Išvykstant iš mokyklos būtini saugaus elgesio instruktažai ir direktoriaus įsakymas.

144. Pagrindinio ugdymo programos pamokos, skirtos mokinio ugdymo poreikiams tenkinti ir mokymosi pagalbai teikti, pirmiausia panaudojamos mokymo(si) pasiekimams gerinti: ilgalaikėms ir trumpalaikėms konsultacijoms, mokinio pasirinktiems dalykams ar dalykų moduliams mokytis, diferencijuoto ugdymo turiniui įgyvendinti ir kitai veiklai. Dėl šių pamokų panaudojimo siūlymus gimnazijos administracijai teikia dalykų mokytojų metodinės grupės, dėl konsultacijų skyrimo – vaiko gerovės komisija (žr. I sk. 7 skirsnį).¹

145. Gimnazija nuolat bendradarbiauja su socialiniais partneriais. Bendradarbiavimo su įstaigomis, įmonėmis ir kt. tikslai ir būdai.²

<i>Bendradarbiaujama su:</i>	<i>Tikslas</i>	<i>Būdai</i>
Bendrojo ugdymo įstaigomis Lietuvoje ir užsienyje.	Plėsti mokinių saviraiškos ir ugdymosi galimybes, ugdant komunikacinius, socialinius ir kt. gebėjimus.	Renginiai, išvykos, mainų programos.
Seniūnija ir bendruomenės.	Stiprinti ryšius su vietos bendruomene, organizuojant bendrą projektinę, socialinę, kultūrinę veiklą.	Renginiai, akcijos, talpos.
Kitais socialiniais partneriais (muziejai, bibliotekos, ligoninės, vaikų globos namai ir kt.).	Stiprinti soc. partnerystę, siekiant plėsti mokinių ugdymosi galimybes.	Renginiai, edukacinės veiklos, socialinės akcijos.

2. MOKYMO SI PAGAL UGDYMO SRITIS ORGANIZAVIMAS

146. Gimnazijoje rūpinamasi lietuvių kalbos ugdymu per visų dalykų pamokas pagal Bendrus kalbos ugdymo reikalavimus gimnazijoje, patvirtintus gimnazijos direktoriaus 2013 m. rugpjūčio 14 d. įsakymu Nr. V-107.

147. Gimnazija, 5-8 klasėse užtikrina kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimų ugdymą per visų dalykų pamokas:

147.1. įtraukia šių gebėjimų ugdymą į gimnazijos ugdymo turinį;

147.2. mokytojai priima reikiamus sprendimus dėl veiksmingų metodų mokinių kalbėjimo, skaitymo, rašymo ir skaičiavimo gebėjimams tobulinti, pavyzdžiui: dalyko užduotims naudoti tekstus, uždarojo tipo testus papildyti atvirojo tipo klausimais, į kuriuos atsakant reikia argumentuoti, dalykinio rašymo užduotimis ir pan.;

147.3. rūpinasi, kad mokiniams, kuriems reikalinga pagalba skaitant, rašant, kalbant, skaičiuojant, ji būtų teikiama, ir stebi jų daromą pažangą;

147.4. sudaro sąlygas, kad mokiniai per visų dalykų pamokas tobulintų ir aukštesnius skaity-

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

mo, rašymo, kalbėjimo ir skaičiavimo gebėjimus.

148. Pagrindinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, užsienio kalbos – anglų, rusų, prancūzų), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), socialinis ugdymas (istorija, geografija, pilietiškumo ugdymas, socialinė-pilietinė veikla, ekonomika ir verslumas), meninis ugdymas (dailė, muzika), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ir gyvenimo įgūdžių ugdymas (žmogaus sauga, sveikatos ugdymas, etninė kultūra ir kt.).

149. Ugdymo sričių įgyvendinimas:

149.1. Dorinio ugdymo dalyką – tikybą arba etiką – mokiniui iki 14 metų parenka tėvai (globėjai, rūpintojai), o nuo 14 metų mokinys renkasi savarankiškai. Siekiant užtikrinti mokymosi tęstinumą ir nuoseklumą, etiką arba tikybą rekomenduojama rinktis dvejimems metams (5-6, 7-8, gimnazijos I-II klasėms).

149.2. Kalbos:

149.2.1. Lietuvių kalbos ir literatūros mokytojai gali:

149.2.2. mokiniams, kurie nepasiekia lietuvių kalbos Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, teikti siūlymus vaiko gerovės komisijai skirti konsultacijų;

149.2.3. integruoti lietuvių kalbos ir pilietiškumo pagrindų mokymą I-II gimnazijos klasėse, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų per dvejus metus.

149.3. Užsienio kalbos:

149.3.1. Užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokomasi kaip pirmosios iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos.

149.3.2. II gimnazijos klasėje rekomenduojama organizuoti užsienio kalbų pasiekimų patikrinimą naudojantis centralizuotai parengtais kalbos mokėjimo lygio nustatymo testais (pateikiamais per duomenų perdavimo sistemą „KELTAS“).

149.3.3. Antrosios užsienio kalbos mokoma nuo 6 klasės. Tėvai (globėjai) mokiniui iki 14 metų parenka, o mokinys nuo 14 metų pats renkasi tėvų (globėjų) pritarimu antrąją užsienio kalbą: prancūzų arba rusų.¹

149.3.4. Keisti užsienio kalbą nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos Bendrojoje programoje.

149.3.5. Jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir gimnazija dėl objektyvių priežasčių negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtą kalbą.

149.3.6. Dėl mokinių, atvykusių iš kitų Lietuvos ar užsienio mokyklų, kuriose jie mokėsi kitos užsienio kalbos, mokymo sprendimus priima vaiko gerovės komisija, vadovaudamasi Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis.²

149.4. Matematika.

149.4.1. Mokinių matematikos mokymosi motyvacijai skatinti rekomenduojama naudotis problemų sprendimo bendradarbiaujant, finansinio raštingumo pavyzdinėmis užduotimis, Nacionalinio egzaminų centro kasmet rengiamomis matematinio-gamtamokslinio raštingumo konkurso užduotimis, tarptautinių mokinių pasiekimų tyrimų leidiniais ir publikacijomis, visiems mokiniams kelti aukštus mokymosi lūkesčius.

149.4.2. Mokytojai gali mokiniams, kurie nepasiekia matematikos Pagrindinio ugdymo bendrojoje programoje numatyto patenkinamo lygio, skirti konsultacijų, organizuoti mokymąsi laikoje grupėje.

149.4.3. I-II gimnazijos klasėse mokiniams siūlomos modulių programos.

149.5. Informacinės technologijos.

149.6. Informacinių technologijų programa pradedama įgyvendinti 5 klasėje.

¹ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

149.7. 7 klasėje skiriama 1 dalyko pamoka per savaitę. 8 klasėje informacinių technologijų nemokoma.¹

149.8. I-II gimnazijos klasių informacinių technologijų kursą sudaro privalomoji dalis (mokoma I gimnazijos klasėje) ir vienas iš gimnazijos siūlomų pasirenkamųjų modulių: programavimo pradmenų arba kompiuterinės leidybos pradmenų.²

149.9. Mokytojams rekomenduojama informacinių technologijų mokymą integruoti su matematikos mokymu (pavyzdžiui, naudojimasis skaičiuokle sprendžiant statistikos uždavinius), kitais dalykais, vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų nuostatomis.³

149.10. Socialinis ugdymas:

149.10.1. Per socialinių mokslų pamokas mokymąsi rekomenduojama grįsti tiriamojo pobūdžio metodais, diskusijomis, bendradarbiavimu savarankiškai atliekamu darbu ir informacinėmis komunikacinėmis technologijomis.

149.10.2. Siekiant gerinti gimtojo krašto (pavyzdžiui, rajono savivaldybės, miestelio) ir Lietuvos valstybės pažinimą, atsižvelgiant į esamas galimybes, dalį istorijos ir geografijos pamokų rekomenduojama organizuoti netradicinėse aplinkose (muziejuose, lankytinose istorinėse vietose, vietos savivaldos institucijose, saugomų teritorijų lankytojų centruose), naudotis virtualiosiomis mokymosi aplinkomis.

149.10.3. Pagal pagrindinio ugdymo programos antrąją dalį mokomasi pilietiškumo pagrindų. Šiai programai įgyvendinti skiriamos 2 pamokos per savaitę, jos organizuojamos I ir II gimnazijos klasėse.

149.10.4. Ekonomikos mokoma II gimnazijos klasėje.⁴

149.10.5. Socialinių mokslų metodinė grupė, suderinusi su gimnazijos metodine taryba gali priimti sprendimus dėl:

149.10.5.1. pilietiškumo ugdymo pagrindų dalyko turinio integravimo į artimus pagal turinį dalykus;

149.10.5.2. integruoto istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokymo, laisvės kovų istorijai skiriant ne mažiau kaip 18 pamokų;

149.10.5.3. istorijos 5-6 klasės turinio išdėstymo eiliškumo (pvz., kursą pradėti dėstyti nuo Europos istorijos epizodų);

149.10.5.4. kitokio istorijos ir pilietiškumo pagrindų mokymo (pvz., integruotai mokant istorijos ir pilietiškumo ugdymo, kai dalis pasiekimų įgyjama dalyko pamokose, o kita dalis – kitokios veiklos metu (pvz., pilietiškumo akcijose ir pan.);

149.10.5.5. Lietuvos ir pasaulio realijų, nacionalinio saugumo ir gynybos pagrindų temų integravimo į istorijos, geografijos, pilietiškumo ugdymo pagrindų dalykų turinį;

149.10.5.6. 20-30 proc. dalykui skirtų pamokų laiko per mokslo metus skyrimo I-II gimnazijos klasėse mokinių projektinio darbo (tyrimo, kūrybinių darbų, socialinės veiklos) gebėjimams ugdyti.⁵

149.11. Gamtamokslinis ugdymas.

149.11.1. Gamtos mokslų mokymasis grindžiamas realiais arba virtualiais gamtamoksliniais gamtos reiškinių, procesų, objektų tyrimais, skiriant dėmesį dinamiškos tikrovės problemoms atpažinti ir spręsti, pirmiausia – lokaliu, vietos aplinkos ir bendruomenės lygmeniu, o įgijus patirties Lietuvos ir globaliu lygmeniu. Gamtamoksliniai tyrimai atliekami stebint, analizuojant, eksperimentuojant, modeliuojant ar vykdant kitas praktines veiklas. Skatinamas mokinių bendradarbiavimas ir (ar) komandinis darbas.

149.11.2. Rekomenduojama dvi gamtos mokslų pamokas organizuoti viena po kitos, sudarant

¹ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

² Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

³ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁴ Mokytojų tarybos 2009 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-6.

⁵ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

galimybes atlikti ilgiau trunkančius eksperimentinius darbus ar projektus.

149.11.2.1. Eksperimentiniams ir praktiniams įgūdžiams ugdyti turi būti skiriama ne mažiau kaip 30-40 procentų dalykui skirtų pamokų per mokslo metus.

149.12. Technologijos.

149.12.1. 5-8 klasių mokiniai kiekvienoje klasėje mokomi proporcingai paskirstant laiką pagal keturias technologijų programas: mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų ir elektronikos.

149.12.2. I gimnazijos klasėje mokslo metų pirmąjį pusmetį technologijų mokoma pagal privalomą 17 valandų integruoto technologijų kurso programą. Mokantis pagal šią programą mokiniai susipažįsta su populiariausiomis Lietuvos ūkio šakomis, su jomis susijusia darbo aplinka ir vykdoma veikla, atlieka praktinius ir projektinius darbus. Apie 25% integruotoje technologijų programoje numatyto laiko skirta susipažinimui su ūkio šakomis, panaudojant aktyvius mokymo metodus. Apie 25% numatyto laiko skirta mokinių susitikimams su profesinių mokyklų, pramonės, paslaugas teikiančių įmonių, verslo, vartotojų teisių gynimo valstybinių ir visuomeninių organizacijų atstovais. Apie 50% numatyto laiko skirta mokinio žinioms ir gebėjimams pasirinktoje ūkio šakoje pagilinti bei praktiniams ir projektiniams darbams atlikti. Taip pat vykdomas glaudus bendradarbiavimas su mokyklos administracija bei profesinio orientavimo ir ugdymo karjerai specialiste rengiant pažintines, patyrimines profesinio veiklinimo ekskursijas ir susitikimus.¹

149.12.3. Baigę integruoto technologijų kurso programą, mokiniai renkasi vieną iš privalomų technologijų programų: mitybos, tekstilės, konstrukcinių medžiagų, elektronikos, gaminių dizaino ir technologijų. Joms mokytis skiriamos 2 pamokos per savaitę. Mokinių poreikių tyrimas atliekamas ne vėliau kaip likus 2 savaitėms iki pirmojo pusmečio pabaigos. Pasirinktą technologijų programą mokinys gali keisti dėl sveikatos problemų.

149.12.4. II-oje gimnazijos klasėje mokytis pagal pasirinktas programas klasei skiriama 1 pamoka per savaitę.²

149.13. Kūno kultūra.

149.13.1. Visiems mokiniams sudaromos sąlygos pasirinkti jų pomėgius atitinkančias neformaliojo švietimo programas gimnazijoje arba sporto mokykloje (stalo tenisas, slidinėjimas). Gimnazija tvarko mokinių, lankančių šias pratybas, apskaitą:

149.13.1.1. besimokančių mokinių pagal gimnazijos neformaliojo švietimo programas – dienyne;

149.13.1.2. lankančių sporto mokyklą – sudaromi mokinių sąrašai. Juos sudaro klasių auklėtojai ir pateikia kūno kultūros mokytojams.

149.13.2. nuo 7 klasėse kūno kultūrai mokytis sudaromos atskiros mergaičių ir berniukų grupės iš tos pačios, paralelių arba gretimų klasių.³

149.13.3. Organizuojant kūno kultūros pamokas patalpose, turi būti atsižvelgiama į Higienos normos reikalavimus.

149.13.4. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams sudaromos fizinio aktyvumo pasirinkimo galimybės. Mokiniai gali rinktis vieną iš siūlomų fizinio aktyvumo formų:

149.13.4.1. mokiniai dalyvauja pamokose su pagrindine grupe, bet pratimai ir krūvis jiems skiriami pagal gydytojo rekomendacijas ir atsižvelgiant į savijautą;

149.13.4.2. tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokiniai gali lankyti sveikatos grupes ne gimnazijoje;

149.13.5. Parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokiniams krūvis ir pratimai skiriami atsižvelgus į jų ligų pobūdį ir sveikatos būklę. Neskiriama ir neatliekama pratimų, galinčių skatinti ligų paūmėjimą. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

³ Mokytojų tarybos 2013 06 14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

149.13.6. Specialiosios ir parengiamosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių pasiekimai kūno kultūros pratybose vertinami įrašu „įskaityta“, tačiau iki 14 metų mokinio tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu, o nuo 14 iki 16 metų – jo paties pageidavimu gali būti vertinami pažymiu. Dėl ligos pobūdžio negalintiesiems atlikti įprastų užduočių mokytojas taiko alternatyvias atsiskaitymo užduotis, kurios atitinka mokinių fizines galimybes ir gydytojo rekomendacijas.

149.13.7. Gimnazija mokiniams, atleistiems nuo kūno kultūros pamokų dėl sveikatos ir laikinai dėl ligos, siūlo kitą veiklą (teisėjavimą, stalo žaidimus, šaškes, šachmatus, veiklą kompiuterių klasėje, bibliotekoje, konsultacijas, socialinę veiklą).

149.13.8. Mokiniai, lankantys sportinės krypties neformaliojo švietimo įstaigas, nuo privalomų kūno kultūros pamokų neatleidžiami (žr. 45 punktą).

149.14. Meninis ugdymas.

149.14.1. Meninio ugdymo dalykus sudaro dailės ir muzikos dalykai.

149.14.2. Menų dalykų mokymą galima integruoti į neformaliojo švietimo programas, organizuoti ir kitose erdvėse – kultūros įstaigose, netradicinėje aplinkoje, gamtoje ir kt.

149.15. Žmogaus sauga.

149.15.1. Žmogaus saugos ugdymas pagrindinio ugdymo programoje organizuojamas vadovaujantis Žmogaus saugos bendrąja programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2012 m. liepos 18 d. įsakymu Nr. V-1159 (Žin., 2012, Nr. 89-4668).

149.15.2. Žmogaus saugos mokoma 5, 8 klasėse, kurioms skiriama po 1 pamoką per savaitę ir I gimnazijos klasėje, kurioje skiriama 1 val. per savaitę pirmajame pusmetyje (žr. 150 punktą).

150. Pagrindinio ugdymo programoms įgyvendinti skiriamų pamokų per savaitę skaičius:¹

Dalykas \ Klasė	5	6	7	8	Ig	IIg	Iš viso
Mokinių skaičius	24	15	21	24	19	22	125
Dorinis ugdymas:	1	1	1	1	1	1	
Iš jų: tikyba	1	1	1	1	1	1	6
etika	1	1	1	1	1	1	6
Mokymo(-si) poreikiams					0,5		0,5
Lietuvių kalba ir literatūra	5	5	5	5	4	5	29
Mokymo(-si) poreikiams	1			1	1	1	4
I-oji užsienio kalba (anglų):	6*	3	6*	6*	3	6*	30
Mokymo(-si) poreikiams			1		1	1	3
II-oji užsienio kalba:		2	2	2	2	2	
Iš jų: rusų k.		2	2	2	2	2	10
prancūzų k.			2	2		2	6
Mokymo(-si) poreikiams		2			2		4
Matematika	4	4	4	4	3	4	23
Mokymo(-si) poreikiams	1			1	1	1	4
Informacinės technologijos	2*	1	2*		1	2	8
Gamta ir žmogus/ biologija	2	2	2	1	2	1	10
Chemija				2	2	2	6
Fizika			1	2	2	2	7
Istorija	2	2	2	2	2	2	12
Pilietiškumo pagrindai					1	1	2
Geografija		2	2	2	2	1	9
Ekonomika ir verslumas						1	1
Dailė	1	1	1	1	1	1	6
Muzika	1	1	1	1	1	1	6
Technologijos	4*	2	4*	2*	1,5	1	15,5
Mokymo(-si) poreikiams					1		1
Kūno kultūra	3	2	4*	4*	2	2	17
Žmogaus sauga	1			1	0,5		2,5
Privalomų pamokų sk. mokiniui	26	28	29	30	31	31	

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

Iš viso pamokų	35	31	42	41	39	44	231,5
Iš jų – mokymo(-si) poreikiams	2	2	2	2	7	5	20
Neformalusis švietimas	2	2	2	2	2	3	13

Pastaba: * pamokos skiriamos 2 mokinių grupėms.

IV. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMAS

1. VIDURINIO UGDYMO PROGRAMOS VYKDYMO BENDROSIOS NUOSTATOS

151. Vidurinio ugdymo programa vykdoma, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Ugdymo programų aprašu, Mokymosi formų ir mokymo organizavimo tvarkos aprašu, Geros mokyklos koncepcija, Bendraisiais ugdymo planais, gali būti atsižvelgiama į Mokymosi kryptių pasirinkimo galimybių didinimo 14-19 metų mokiniams modelio aprašą ir kt.

152. Vidurinio ugdymo programos trukmė – dveji mokslo metai. Vidurinio ugdymo programos turinį sudaro:

152.1. privaloma dalis: privalomi mokyti dalykai ir privalomai pasirenkami dalykai ir (ar) moduliai;

152.2. laisvai pasirenkama dalis: pasirenkamieji dalykai, dalykų moduliai. Pasirenkamieji dalykų moduliai neskaičiuojami kaip atskiri dalykai.

153. II gimnazijos klasės mokinys mokslo metų pabaigoje, vadovaudamasis Ugdymo programų aprašu, gimnazijos pasiūlymais ir atsižvelgdamas į tolesnius mokymosi planus, priima sprendimą, kokius dalykus ar modulius renkasi mokyti pagal vidurinio ugdymo programą, ir kartu su mokytojais, padedant ir tėvams (globėjams), pasirengia individualų ugdymo planą pagal gimnazijos siūlomą formą (žr. 4 priedą).¹

154. Minimalus privalomų, privalomai ir laisvai pasirenkamų dalykų skaičius mokinio individualiame plane turi būti ne mažesnis nei 8, o minimalus pamokų skaičius per savaitę – 28. Didinant pamokų skaičių per savaitę privalu laikytis Higienos normoje numatyto 7 pamokų skaičiaus per dieną. Mokiniam rekomenduojama, kad jis būtų ne didesnis kaip 32 pamokos per savaitę.²

155. Mokinio pasirinkti mokyti dalykai tampa privalomi. Jeigu pasirinkto dalyko programos mokinys nebaigia ir nepasiekia joje numatytų pasiekimų – pripažįstama, kad jis jo nesimokė.

156. Gimnazija, atsižvelgdama į mokinių pasirinkimus, jų individualius ugdymo planus, modeliuoja kokybišką vidurinio ugdymo programos įgyvendinimą. Laikinosios grupės sudaromos iš mokinių, kurie pasirenka tą pačią bendrojo ugdymo dalyko kurso programą, tą patį dalyko modulį, pasirenkamąjį dalyką.

157. Mokiniai, atvykusiam iš kitos mokyklos, gimnazija užtikrina galimybes įgyvendinti savo individualų ugdymo planą arba, nesant tam sąlygų, pasiūlyti keisti pasirinktus dalykus ar modulius.

158. Kiekvienas mokinys keisti dalyką ar dalyko kursą gali išlaikęs naujai pasirinkto dalyko programos ar dalyko programos kursų skirtumo įskaitą.

159. Individualaus plano dalykų, dalykų programų kursų keitimo tvarka:³

159.1. mokinys, pageidaujantis keisti dalyką ar jo kursą, turi:

159.1.1. parašyti motyvuotą prašymą gimnazijos direktoriui (prašymo forma – 7 priedas);

159.1.2. su gimnazijos direktoriaus pavaduotoju ugdymui suderinti keitimo galimybes;

159.1.3. pereinant iš bendrojo į išplėstinį kursą su dalyko mokytoju aptarti programos reikalavimus, konsultacijas ir savarankiškai pasiruošti išlaikyti įskaitą;

159.1.4. prašymą įteikti ne vėliau kaip likus 2 savaitėms iki pusmečio pabaigos;

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

³ Mokytojų tarybos 2008 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-5, 2008 06 19 gimnazijos direktoriaus įsakymas Nr. V-225, Mokytojų tarybos 2013-06-14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

159.1.5. IV gimnazijos klasėje nuo II-ojo pusmečio dalykų, jų kursų keitimas nerekomenduojamas dėl pernelyg didelio programų skirtumo;

159.2. mokinys, planuojantis pereiti iš bendrojo kurso (B) į išplėstinį (A) arba rinkdamasis naują dalyką, iki pusmečio pabaigos išlaiko įskaitą iš kursų programų skirtumų;

159.3. mokiniui įskaitą išlaikius, išplėstinio kurso (naujo dalyko) mokytojas elektroniniame dienyne įtraukia mokinį į grupės sąrašą, pažymi jo mokymosi kursą (A, B), įrašo įskaitos įvertinimą, nurodydamas pažymio tipą „įskaita“. Jeigu mokinys įskaitą išlaiko pusmečio pabaigoje, pusmečio (metinis) pažymys išvedamas pagal įskaitos įvertinimą;

159.4. dalyko bendrojo kurso mokytojas elektroniniame dienyne pašalina mokinį iš grupės sąrašo;

159.5. mokiniui, planuojančiam mokytis pagal dalyko programos bendrąjį kursą ir kurį tenkina turimas išplėstinio kurso įvertinimas, laikyti įskaitos nereikia;

159.6. mokiniui, planuojančiam keisti dalyko modulį, dorinio ugdymo dalyką, įskaitos laikyti nereikia.

160. Mokytojai, vykdydami Vidurinio ugdymo bendrąsias programas, sutarę metodinėse grupėse ir suderinę su gimnazijos administracija, gali:¹

160.1. dalykų bendrąsias programas skaidyti į modulius, kurių turinys ir skaičius pasirenkamas, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir dalyko bendrojoje programoje numatytus mokinių pasiekimus. Vidurinio ugdymo programą įgyvendinti per dalykų modulius;

160.2. intensyvinti dalykų ar jų modulių mokymą;

160.3. integruoti dalykų turinį, diferencijuoti ugdymą;

160.4. dalį dalykui skirtų pamokų organizuoti ne pamokų forma;

160.5. keisti vykdomas ir siūlyti naujas pasirenkamųjų dalykų programas.

161. Gimnazija sudaro sąlygas mokiniams:

161.1. savanoriškai užsiimti socialine-pilietine ar kita visuomenei naudinga veikla;

161.2. susipažinti su profesinės veiklos įvairove ir rinkimosi galimybėmis, planuoti savo tolesnį mokymąsi ir darbinę veiklą (t. y. karjerą).

161.3. rengti ir įgyvendinti projektus, brandos darbus;

161.4. formuoti savo pasiekimų aplankus, kuriuose kaupiami mokinių pažangos ir pasiekimų įrodymai, taip pat ir elektroninius, orientuotus į tolesnio gyvenimo kelio pasirinkimą.

161.5. per mokymosi dienas, skirtas pažintinei kultūrinei veiklai, atlikti savanorišką veiklą, veiklą, susijusią su ugdymu karjerai.

162. Gimnazijos III klasės mokiniai iki ugdymo proceso pabaigos turi apsispręsti dėl vieno brandos darbo rengimo. Brandos darbas rengiamas vadovaujantis Brandos darbo programa.²

2. UGDYMO SRIČIŲ DALYKŲ MOKYMO ORGANIZAVIMAS

163. Vidurinio ugdymo programą sudaro šios ugdymo sritys: dorinis ugdymas (etika ir tikyba), kalbos (lietuvių kalba ir literatūra, užsienio kalbos), matematika, gamtamokslinis ugdymas (biologija, chemija, fizika), socialinis ugdymas (istorija, geografija), meninis ugdymas (dailė, muzika), informacinės technologijos, technologijos, kūno kultūra, bendrųjų kompetencijų ugdymo sritis.

164. Dorinis ugdymas. Mokinys renkasi vieną dalyką – tikybą arba etiką.

165. Lietuvių kalba ir literatūra.

165.1. Mokiniam siūloma pasirenkamasis visuotinės literatūros dalykas ir programą papildantys pasirenkamieji dalyko moduliai.

165.2. Mokytojams rekomenduojama siūlyti mokiniams atlikti projektinius, tiriamuosius, kūrybinius ir brandos darbus, konsultuoti mokinius.

166. Užsienio kalbos.

¹ Mokytojų tarybos 2015 06 19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

166.1. Nustačius, kad mokinio pasiekimai (nesvarbu nuo to, ar mokinys pagal pagrindinio ugdymo programą mokėsi tos kalbos kaip pirmosios, ar kaip antrosios užsienio kalbos) yra:

166.1.1. B1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B2 lygio kursą;

166.1.2. A2 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis B1 lygio kursą;

166.1.3. A1 lygio, pagal vidurinio ugdymo programą siūloma rinktis A2 lygio kursą.

166.2. Užsienio kalbų modulių programos papildoma B2, B1 kurso programos.

166.3. Anglų kalbai mokytis gimnazija siūlo mokiniams papildomai rinktis 2 modulius, rusų ir prancūzų – po vieną¹ (žr. 176 punktą).

167. Socialinis ugdymas. Mokinys gali rinktis istoriją, geografiją, pasirenkamąjį psichologijos dalyką, istorijos ir geografijos modulius.²

168. Matematika. Rekomenduojama mokiniams renkantis matematikos mokymosi kursą III, IV gimnazijos klasėse atsižvelgti į matematikos pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo rezultatus. Išplėstinį kursą rekomenduojama rinktis mokiniams, kurių pagrindinio ugdymo pasiekimų patikrinimo vertinimai ne žemesni kaip šeši balai. Bendrąjį matematikos kursą gali rinktis visi mokiniai. Jei mokinys, turėdamas penkis ir mažiau balų, nori rinktis išplėstinį matematikos kursą, jam turėtų būti sudarytos sąlygos mokymosi spragoms įveikti (pavyzdžiui, papildomi moduliai, konsultacijos).

169. Informacinės technologijos. Jei mokinys, pasirinkęs išplėstinį kursą, pagrindinėje gimnazijoje nesimokė pasirinkto modulio (išskyrus Duomenų bazių kūrimo ir valdymo modulį), jam sudaromos sąlygos papildomai mokytis išlyginamojo modulio temų. Išlyginamųjų modulių programos atitinka Informacinių technologijų pagrindinio ugdymo bendrosios programos Programavimo pradmenų, Kompiuterinės leidybos pradmenų arba Tinklalapių kūrimo pradmenų modulių programas.

170. Gamtamokslinis ugdymas. Mokiniams siūloma papildomai rinktis vieną modulio programą (žr. 176 punktą). Mokytojams rekomenduojama plėsti mokiniui siūlomų rinktis gamtos mokslų dalykų ar modulių programų (pavyzdžiui, biotechnologijų, biofizikos, biochemijos ir pan.) įvairovę.

171. Meninis ugdymas. Mokiniui siūloma rinktis bent vieną iš meninio ugdymo programų: dailės, muzikos.³

172. Technologinis ugdymas.

172.1. Mokinys gali rinktis vieną iš technologijų programos kryptių: turizmo ir mitybos; statybos ir medžio apdirbimo, pasirenkamąjį braižybos dalyką.⁴

172.2. Mokiniui, kuris I-II gimnazijos klasėse mokėsi pagal mitybos programą, siūloma rinktis turizmo ir mitybos technologijų kryptį; tiems, kurie mokėsi pagal konstrukcinių medžiagų programą – statybos ir medžio apdirbimo technologijų kryptį.

173. Kūno kultūra.

173.1. Esant pakankamam gimnazijos finansavimui, mokinys renkasi bendrąją kūno kultūrą bendroju arba išplėstiniu kursais.⁵

173.2. Kūno kultūros pasiekimai vertinami pažymiu;⁶

173.3. Mokinių, atleistų nuo kūno kultūros, užimtumas organizuojamas vadovaujantis šio ugdymo plano 149.13.7 punktu.

173.4. Specialiosios medicininės fizinio pajėgumo grupės mokinių kūno kultūros ugdymas organizuojamas, vadovaujantis šio ugdymo plano 149.13.4 punktu.

174. Žmogaus saugos dalykas integruojamas į dalykų ugdymo turinį.

¹ Mokytojų tarybos 2013-06-14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

² Mokytojų tarybos 2013-06-14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

³ Mokytojų tarybos 2015-06-19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁴ Mokytojų tarybos 2013-06-14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

⁵ Mokytojų tarybos 2015-06-19 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

⁶ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

175. 2017-2018 m. m. vidurinio ugdymo programos dalykams įgyvendinti skiriamų pamokų skaičius per savaitę ir per dvejus metus:¹

Dalykas	IIIg klasė			IVg klasė		
	B/B1	I/B2	Mod.	B/B1	I/B2	Mod.
Tikyba	1			1		
Etika				1		
Lietuvių kalba ir literatūra	4*	5	1		5	2*
Anglų kalba		4	2	3*	4	1
Matematika	3*	4	1**	3*	5	1*
Informacinės technologijos		2			2	
Istorija	2*	3	1**		3	1*
Geografija				2		
Biologija	2*	3			3	
Fizika		4	1**		3	
Chemija		3			3	
Dailė	2			2		
Muzika	2					
Turizmas ir mityba				2		
Statyba ir medžio technologijos	2					
Kūno kultūra	2			2		
Braižyba	1**			1		
Iš viso valandų	55			50		
Neformalusis švietimas	3			3		

* gavus papildomą savivaldybės finansavimą

** panaudojus 5-10 klasių pamokas, skirtas mokinių ugdymo(si) poreikiams

176. Gimnazijos siūlomų modulių programos III-IV gimnazijos klasėms:²

IIIg	Ortografija ir punktuacija (lietuvių k.)
	Matematikos rinktiniai skyriai (išplėstinis kursas)
	„Fotono“ mokyklos uždavinių sprendimas (fizika)
	Istorijos šaltiniai
	Biotechnologijos (biologija)
	Anglų kalbos brandos egzamino kompetencijų lavinimas
	Šnekamosios kalbos įgūdžių lavinimas (anglų k.)
	Techninis vertimas (prancūzų k.)
IVg	Sakytinės ir rašytinės kalbos ugdymas (lietuvių k.)
	Kompleksinis matematikos kurso kartojimas (išplėstinis kursas)
	„Fotono“ mokyklos uždavinių sprendimas (fizika)
	Istorijos šaltiniai
	Šnekamosios kalbos įgūdžių lavinimas (anglų k.)
	Esminiai anglų kalbos rašytinio teksto kūrimo įgūdžiai
	Kompleksinio matematikos kurso kartojimo uždavinių sprendimas

¹ Mokytojų tarybos 2017 06 16 nutarimas. Protokolo Nr. H-4.

² Mokytojų tarybos 2013-06-14 nutarimas. Protokolo Nr. H-12.

V. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO POREIKIŲ (IŠSKYRUS ATsirANDANČIŲ DĖL IŠSKIRTINIŲ GABUMŲ), UGDYMO ORGANIZAVIMAS

1. BENDROSIOS NUOSTATOS

177. Pagalba mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, teikiama vadovaujantis „Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu“, patvirtintu gimnazijos direktoriaus 2011 m. birželio 8 d. įsakymu Nr. V-224.

178. Gimnazija rengia Gimnazijos ugdymo planą, atsižvelgdama į mokinių specialiųjų ugdymo poreikių įvairovę, mokinių ir jų tėvų (globėjų) pageidavimus, Pedagoginės psichologinės tarnybos išvadas ir rekomendacijas; vadovaudamasi Mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių, ugdymo organizavimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. rugsėjo 30 d. įsakymu Nr. V-1795 (Žin., 2011, Nr. 122-5771) ir šio skyriaus nuostatomis ir atsižvelgia į:

178.1. formaliojo švietimo programą;

178.2. mokymosi formą ir mokymo proceso organizavimo būdą;

178.3. į specialiojo ugdymo ir švietimo pagalbos poreikį (specialiųjų ugdymosi poreikių vertinimo išvadas, Pedagoginės-psichologinės tarnybos rekomendacijas);

178.4. esamas gimnazijos galimybes (specialistų komanda, mokymo(si) aplinkos, mokymo ir švietimo pagalbos lėšos).

2. PSICHOLOGINĖS, SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS, SOCIALINĖS PEDAGOGINĖS, SPECIALIOSIOS PAGALBOS TEIKIMAS

179. Psichologinė pagalba, specialioji pedagoginė pagalba, socialinė pedagoginė pagalba, specialioji pagalba teikiamos vadovaujantis Psichologinės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 5 d. įsakymu Nr. V-1215 (Žin., 2011, Nr. 88-4220), Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395), Socialinės pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2004 m. birželio 15 d. įsakymu Nr. ISAK- 941 (Žin., 2004, Nr. 100-3729; 2011, Nr. 99-4675), Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 (Žin., 2011, Nr. 92 -4396) ir įgyvendindama pedagoginės psichologinės švietimo pagalbos tarnybos ir gimnazijos vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

180. Gimnazijoje mokiniui, turinčiam vidutinių, didelių ar labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių, specialiąją pagalbą teikia mokytojo padėjėjas.

181. Specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams ugdyti dalykų Bendrąją programą pritaiko mokytojas; formuoja ugdymo turinį pagal dalykus, numato ugdymosi erdves, parenka tinkamiausias ugdymo organizavimo formas (pamoka, projektinė veikla ar pan.), atsižvelgdamas į kiekvieno mokinio specialiuosius ugdymosi poreikius, mokinio ir jo tėvų (globėjų) pageidavimus, gimnazijos Vaiko gerovės komisijos, gimnazijoje dirbančių švietimo pagalbos specialistų rekomendacijas. Aptariama ir įrašoma protokole Vaiko gerovės komisijos posėdyje.

182. Organizuodama mokinių, turinčių specialiųjų ugdymosi poreikių ugdymą, gimnazija atsižvelgia:

182.1. į mokinių specialiųjų ugdymosi poreikių pobūdį, lygį (nedideli, vidutiniai, dideli ir labai dideli), galimai juos sukėlusias priežastis (negalias, sutrikimus, aplinkos veiksnius);

182.2. į gimnazijos ir tėvų (globėjų) išipareigojimus įteisintus mokymo sutartyje;

182.3. ugdymo programą (Bendroji programa, pritaikyta mokiniams, turintiems specialiųjų ugdymosi poreikių, ar pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo individualizuota programa);

182.4. į turimas mokymo lėšas;

182.5. į švietimo pagalbos prieinamumą;

182.6. į ugdymosi erdves.

182.7. į specialiųjų ugdymosi poreikių turinčio mokinio sveikatos sutrikimus ir mokyklos Vaiko gerovės komisijos rekomendacijas (pvz., trumpinti ugdymo veiklų / pamokų trukmę 5 min., o sutaupyta laiką skirti mokinių veiklai keisti, pertraukoms organizuoti).

183. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos ar pedagoginės psichologinės tarnybos siūlymu, tėvų (globėjų, rūpintojų) pritarimu mokyns, turintis vidutinių, didelių ir labai didelių specialiųjų ugdymosi poreikių: įvairiapusių raidos, elgesio ir emocijų, kalbos ir kalbėjimo, skaitymo ir (ar) rašymo sutrikimų, intelekto (taip pat ir nepatikslintą intelekto sutrikimą), dėl bendrųjų mokymosi sutrikimų, taip pat turintis mokymosi sunkumų dėl nepalankios aplinkos, gali vėliau pradėti mokytis pirmosios užsienio kalbos, mokytis tik vienos užsienio kalbos arba pradėti vėliau mokytis antrosios užsienio kalbos. Vietoj kitos užsienio kalbos pamokų mokyns lanko specialiojo pedagogo arba logopedo užsiėmimus pagal individualiai sudarytą ir gimnazijos direktoriaus patvirtintą tvarkaraštį.

184. Bendrojo ugdymo klasėse besimokantiems mokiniams visi Bendrojo ugdymo plano keitimai, susiję su atleidimu nuo dalykų mokymosi, įforminami gimnazijos direktoriaus įsakymu.

3. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS ORGANIZAVIMAS

185. Specialiosios pedagoginės ir specialiosios pagalbos paskirtis – didinti ugdymo veiksmingumą.

186. Gimnazijoje specialiąją pedagoginę pagalbą teikia specialusis pedagogas ir logopedas, specialiąją pagalbą teikia mokytojo padėjėjas, vadovaudamiesi teisės aktais ir įgyvendindami Pedagoginės psichologinės tarnybos ar gimnazijos Vaiko gerovės komisijos rekomendacijas.

4. SPECIALIOSIOS PEDAGOGINĖS PAGALBOS TEIKIMAS

187. Specialioji pedagoginė pagalba teikiama, vadovaujantis Specialiosios pedagoginės pagalbos teikimo tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1228 (Žin., 2011, Nr. 92-4395);

188. Pagalba teikiama:

188.1. kai ją skiria gimnazijos Vaiko gerovės komisija ar Pedagoginė - psichologinė tarnyba, tėvų (globėjų, rūpintojų) sutikimu;

188.2. ugdymo proceso metu ar pasibaigus ugdymo procesui, atsižvelgiant į mokinio galias, keliamus ugdymo(si) tikslus, tenkinant jo reikmes. Siekiant įtraukties į bendrą ugdymo procesą ir teikiant pagalbą pamokoje, klasėje pasirenkami kuo mažiau stigmatizuojantys ugdymo ir švietimo pagalbos teikimo būdai.

189. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos paskirtą Pagalbos gavėjų sąrašą, komisijos pirmininko suderintą su Pedagogine – psichologine tarnyba, tvirtina gimnazijos direktorius.

190. Gimnazijos Vaiko gerovės komisijos sprendimu pagalba specialiųjų ugdymosi poreikių turintiems mokiniams teikiama pamokų arba ne pamokų metu pagal specialiojo pedagogo ir logopedo sudarytą užsiėmimų tvarkaraštį, patvirtintą gimnazijos direktoriaus.

191. Pagrindinė logopedo (vykdoma po pamokų), specialiojo pedagogo (vykdoma pamokų metu) darbo forma yra pratybos: individualios, pogrupinės (2-4 mokiniai), grupinės (5-8 mokiniai);

192. Pagalba yra derinama su psichologine, socialine pedagogine ir specialiąja pagalba.

193. Gimnazijos logopedas, specialusis pedagogas pareigybių aprašymuose numatytas funkcijas vykdo bendradarbiaudamas su Tarnybos ir kitų institucijų specialistais.

---

5. SPECIALIOSIOS PAGALBOS MOKINIAMS TEIKIMAS

194. Pagalba teikiama vadovaujantis Specialiosios pagalbos teikimo mokyklose (išskyrus aukštąsias mokyklas) tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2011 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. V-1229 (Žin., 2011, Nr. 92-4396);

195. Pagalbą teikia mokytojo padėjėjas ugdymo proceso metu.

6. MOKINIŲ, TURINČIŲ SPECIALIŲJŲ UGDYMO SI POREIKIŲ, MOKYMO SI PASIEKIMŲ VERTINIMAS

196. Mokinio, kuriam rekomenduota mokytis pritaikius Bendrąją pradinio ugdymo programą arba pagal pradinio ugdymo individualizuotą programą, atsižvelgiant į programos pritaikymo lygį, individualizuotą pradinio ugdymo programą mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami vadovaujantis Bendrojo ugdymo plano 37-39 punktų nuostatomis bei atsižvelgiant į gimnazijos ugdymo planą ir gimnazijoje pasitvirtintą vertinimo tvarką.

197. Mokinio, kuris mokosi pagal Bendrojo pagrindinio ir/ar vidurinio ugdymo programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai vertinami pagal bendrosiose programose numatytus pasiekimus ir vadovaujantis Bendrųjų ugdymo planų 62-70 punktų nuostatomis bei atsižvelgiant į gimnazijos ugdymo planą ir gimnazijoje pasitvirtintą vertinimo tvarką.

198. Mokinio, kuris mokosi pagal bendrojo pagrindinio ir/ar vidurinio ugdymo dalykų pritaikytą programą, mokymosi pažanga ir pasiekimai ugdymo procese vertinami pagal šioje programoje numatytus pasiekimus, vertinimo kriterijai aptariami su mokiniu, jo tėvais (globėjais, rūpintojais), švietimo pagalbą teikiančiais specialistais, susitariama, kokiais aspektais bus pritaikomas mokinio pasiekimų vertinimas ir pa(si)tikrinimų būdai, kaip jie derės su bendrosiose programose numatytais pasiekimų lygiais.

199. Dėl mokinio, kuris mokosi pagal pagrindinio ugdymo individualizuotą programą mokymosi pasiekimų vertinimo (būdų, periodiškumo) ir įforminimo susitariama gimnazijos Vaiko gerovės komisijoje. Susitarimai priimami, atsižvelgus į mokinio galias ir vertinimo suvokimą, specialiųjų ugdymosi poreikius, planuojamą pažangą, tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimus. Vertinimo būdus renkasi gimnazija (vertinimo įrašais, „įskaityta“, „neįskaityta“, aprašais, pažymiais ir kt.

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

200. Kitais, šiame ugdymo plane nenumatytais atvejais, vadovaujamasi 2017-2018 ir 2018-2019 metų bendraisiais pradinio ugdymo programos ugdymo planais, 2017-2018 ir 2018-2019 metų pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų bendraisiais ugdymo planais.

INDIVIDUALIOSIOS PROGRAMOS TITULINIO LAPO FORMOS PAVYZDYS

DUSETŲ KAZIMIERO BŪGOS GIMNAZIJA

APROBUOTA
menų ir technologijų metodinėje grupėje
200__ ____, protokolo Nr. ____ .

SUDERINTA
direktoriaus pavaduotoja (-s) ugdymui
201__ ____. .

_____
parašas, vardas, pavardė

PATVIRTINTA
201__ ____, direktoriaus įsakymu Nr. ____

Neformaliojo ugdymo (modulio, pasirenkamojo dalyko) programa 5-12 klasėms

PROGRAMOS PAVADINIMAS

Parengė matematikos mokytoja
Vardas Pavardė

SIŪLOMA ILGALAIKIO PLANO FORMA

Kurso tikslas (tikslai):

...

Uždaviniai:

- 1.
- 2.

Eil. nr.	Tema (ciklas)	Pamokų skaičius
1		
2		
3		
4		
5		
	Iš viso pamokų:	
	Rezervinės pamokos:	

SIŪLOMA TRUMPALAIKIO PLANO FORMA

Tema. Pamokų skaičius.

Temos tikslas (tikslai):

...

Uždaviniai:

- 1.
- 2.

Eil. nr.	Pamokos tema	Priemonės ir darbo metodai	Esminiai gebėjimai ir mokinių pasiekimai	Vertinimas	Pastabos
1					
2					
3					

Pastaba: skiltyje „Priemonės ir darbo metodai“ rekomenduojama nekartoti priemonių, pavyzdžiui, vadovėlio, kuris naudojamas daugumoje pamokų. Tokias priemones galima būtų paminėti virš lentelės.

INDIVIDUALAUS UGDYMO PLANO FORMA

*Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos IIIg klasės
mokinio (-ės) _____
201_-201_ m. m. individualus ugdymo planas
(pamokų skaičius per savaitę ir per vienerius mokslo metus)*

Pažymėkite pasirinktų kursų valandas.

Bendras valandų skaičius – ne mažesnis kaip 28. Rekomenduojamas maksimalus valandų skaičius – 32.

Minimalus dalykų skaičius – 8. Moduliai neįskaičiuojami.

Minimalus mokinių skaičius laikinojoje grupėje – 5.

Dalykai	Kursas ir val. skaičius		Pastabos
	Bendras	Išplėstinis	
Privalomieji dalykai			
Tikyba	1		Privalomas 1 dalykas
Etika	1		
Lietuvių kalba ir literatūra	4	5	
Anglų k.	3	4	B1, B2 lygiai
Istorija	2	3	Privalomas 1 dalykas
Geografija	2	3	
Matematika	3	4.5	
Biologija	2	3	Privalomas 1 dalykas
Fizika	2	3.5	
Chemija	2	3	
Dailė	2	3	Privalomas 1 dalykas
Muzika	2	3	
Turizmas ir mityba	2	3	
Statyba ir medžio apdirbimas	2	3	
Bendroji kūno kultūra	2		
Pasirenkamieji dalykai			
Rusų k. (antroji)	3		A2, B1 lygiai
Prancūzų k. (antroji)	3		
Informacinės technologijos	1	2	
Visuotinė literatūra	1		
Psichologija	1		
Braižyba	1		
Pasirenkamieji dalykų moduliai			
Lietuvių k.	1		
Anglų k.	1		
Istorija	1		
Geografija	1		
Matematika	1		
Fizika	1		
Biologija	1		
Chemija	1		
Iš viso valandų:			

Data _____

Mokinio parašas _____

1-4 KLASIŲ MOKINIŲ UGDYMO POREIKIŲ TYRIMO ANKETA

*Mieli mokiniai,
planuokime kitų mokslo metų mokymąsi kartu!*

I. Dorinis ugdymas 1-4 klasėse.

Pabraukite dalyką, kurį renkatės mokytis:

tikyba
etika

II. Užsienio kalba (būsimiesiems antrokams).

Pabraukite kalbą, kurią rinksitės mokytis:

prancūzų
anglų

III. Neformaliojo švietimo programos 1-4 klasėse.

Pagal mokytojos pasiūlytą sąrašą įrašykite programų, kurias rinksitės kitais mokslo metais, pavadinimus. Lankyti užsiėmimus pagal programą galėsite, jeigu ją pasirinks ne mažiau kaip 7 mokiniai.

Data _____

Mokinio v., pavardė _____

Tėvų parašas _____

5-12 KLASIŲ MOKINIŲ UGDYMO POREIKIŲ TYRIMO ANKETA

*Mieli mokiniai,
planuokime kitų mokslo metų ugdymą kartu!*

I. Dorinis ugdymas 5-8, I-II gimnazijos klasėse.

Pažymėkite dalyką, kurį renkatės mokytis kitais mokslo metais:

- tikyba
- etika

II. Antroji užsienio kalba (pažymi būsimieji šeštokai).

Pažymėkite planuojamą mokytis antrąją užsienio kalbą:

- rusų
- prancūzų

III. Pasirenkamieji dalykų moduliai I-II gimnazijos klasėse.

Irašykite mokomuosius dalykus, kurių modulius (ne daugiau kaip 3) lankytumėte kitais mokslo metais (pvz. lietuvių k., matematika):

IV. Privalomas informacinių technologijų modulis II g klasėje.

Pažymėkite vieną iš siūlomų:

- Programavimo pradmenys.
- Kompiuterinės leidybos pradmenys.

V. Neformaliojo švietimo programos 5-8, I-IV gimn. klasėse.

Pagal auklėtojos paskelbtą sąrašą įrašykite programų, kurias rinksitės kitais mokslo metais, pavadinimus. Lankyti užsiėmimus pagal programą galėsite, jeigu ją pasirinks ne mažiau kaip 7 mokiniai.

Data 201_-05- ____

Mokinio v., pavardė _____

Mokinio parašas _____

Tėvų parašas _____

MOKINIO, PAGEIDAUJANČIO KEISTI KURSAŲ (DALYKŲ) PRAŠYMO FORMA

 (vardas, pavardė)

 (klasė)

Dusetų Kazimiero Būgos gimnazijos
Direktoriui

P R A Š Y M A S

 (data)

Prašau leisti atsisakyti šių mokomųjų dalykų:

Norėčiau pasirinkti šiuos mokomuosius dalykus ir jų kursus:

Motyvai:

 (mokinio parašas)

Suderinta su mokytojais:

 (parašas)

 (vardas, pavardė)

 (parašas)

 (vardas, pavardė)

 (parašas)

 (vardas, pavardė)

Išlaikytos įskaitos (pereinant iš bendrojo į išplėstinį kursą arba pradėjus mokytis dalyką vėliau):

 (dalykas, kursas)

 (įvertinimas)

 (mokytojo parašas, v., pavardė)

 (dalykas, kursas)

 (įvertinimas)

 (mokytojo parašas, v., pavardė)